

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
 Published every Friday by the
 LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
 [Incorporated April 23, 1908.]
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
"KOVA"
 Išėina kas Pėtnyčia Laidžiā
 LIETUVIŲ SOCIALIZIŠTŲ SAJUNGA AMERIKOJE
 Inkorporuota Balandžio 23 d. 1908.
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

Nr. 35. Philadelphia, Pa., 2 d. Rugsejo (September), 1910 m. Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.

ĮVAIRŪS STRAIPSNIAI.

J. B. S.	Popiežijos sostas taipgi griuva.....	421
P. Kovas	Socijaldemokratų mokslo pamatai.....	422
J. B. S.	Jungt. Valst. Soc. Partijos Raportas.....	423
Tauvis	Dabartinio perijodo ginklai.....	424
Špokas	Kaip lengviausiu būdu įgyti S-gai turta.....	425
Neviackas	Prie naujo užmanymo.....	426
Smelstorius	Ir mano žodis.....	426
A. L-nas	Neleiskime išduoti Vecozolą.....	427
Studentas	Didžiausias daktaras.....	428
KORESPONDENCIJOS.....		428
SAJUNGOS REIKALAI.....		430

THE LITHUANIAN WEEKLY **"KOVA"** PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE
 Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor J. GRINIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES In all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse sviete	
One year	\$2.00	Vieniems metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVOS" Spauštuvėj spaudinam visokius spaudos darbus.
 Spauzdinam netik plakatus, tikietus ir programus baliams, bei teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir klubam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsakymus išpildom visuomet į laiką greit, gražiai, už labai prieinamą prekę. Turintieji koki nors spaudos darba, kreipkitės į "Kovos" spauštuvę kiekvienam laike ypatingai ar per laiskus sekančiu ant-rašu:

"KOVA"
 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
 Telefonas, Keystone, Main 2958.

TURKEY RED

CIGARETTES

padarytos iš gryniausio Turkijos tabako ir turi puikų skonį, kurį rasite tik tai cigaretuose kogeriausio skyriaus.

Pirkite pakeli šiandienā

Pabandykite vienā pakelį ir jūs nenorėsite kitokių. Suvienytų Valstijų prezidentas negali rukyti geresnių, kaip Turkey Red Cigarettes.

Parduodama visose pardavyklose

A. Anargyros korporacija, kuriā valdo
 The American Tobacco Co.

ARTISTIŠKOS, IMPORTUOTOS ATVIRUTES,

PIRMU KARTU AMERIKOJE

REPRODUKTUOTOS iš visam pasaulyje pasigarsėjusių paveikslų; puikiai kolioruotos natūrališkose spalvose; varsa ir išdirbustė tikrai artistiški. Kaina: 3, už 25c. 7, už 50c. 15, už \$1.

5c.

Rouget de l'Isle, pirmusyk dainuojantis "Marselietė", puikiai kolioruota atvirute, importuota stačiai iš Paryžiaus.
 Specijališka kalna 5c.

"KOVA" Atvirų Laiškėlių Skyrius 1815 E. Moyamensing, Ave. PHILADELPHIA, PA.

TIK ANT TRUMPO LAIKO PROGA.

Gauti vienā dolerį knygomis!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikaltina, pristandant \$2.00 ant mano vardo, apturės vienā iš čion paminėtų laikraščių: t.y. "KOVA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET." ar "LAISVAJA MINTI" per istieus metus; teip pat gaus dovanai garsiąją knyga "BALTRAMIEJAUS NAKTI", veretā iš prancėzų kalbos, kurios kalna 75c. Ir dar "GRAMATIKA" (MOKYTOJĀ) iš kurios išmoksi angliškā KALBĀ taip labai reikalingā Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaustuoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisijų 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viakā apturės. Metas skaifosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir sveitimaučiai turėtų gramatikā, išmoktų angliškā kalbā.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.
 THE JUNGLE „Raištā“ dar galima gauti, pristandant VIENĀ DOLERI.

10 FOR 10¢

Kiekvienam Sajungos draugui reikalingi.
 Gražus prie lalkrodėlio socijalistiškas reteželis su globu, broliškai sveikinandis dvi rankos arba su švyturiu ir socijalistišku parašu. Preke už vienā 25c.
 Socijalistiški ženkleliai visokiū gatunku: paprasti—preke 5c, paauskuti—25c; daugiaus imantiems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami sluskit pinigūs krašos ženkleliais arba Money Orderiu.
 "Kovos" Administracija.

«KOVOS» Agentai.

J. RUDMINAS
Kazuno Aptlekoj, Shenandoah, Pa
J. VISOCKIS
8139 Vincinuas Road, Chicago Ill

FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill

J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

G.A. PUPAUSKY & CO.
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.

A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.

J. ŠUKIS
70 W. 25th St., Chicago, Ill.

J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa

J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.

SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Ma. s.

P. A. JETULEVIČIUS.
Box 20; Lawrence, Mass.

V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.

F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.

J.A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E.St. Louis, Ill.

M. GELGOTA.
1212 Buttonwood Philad, Pa.

K. ARMINAS.
Box 7 Willamston, Pa.

J. ZALANSKAS.
11 Charter, St. Exeter, N. H

A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash.

A. UNGURAITIS
150 Grand, St. Brooklyn, N. Y.

A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.

J. BINDOKAITIS.
71 Henry St. Rochester, N. Y.

M.K. ŽVINGILAS.
18 Foley st. Bristol, Conn

ONA PETRAUSKIUE,
keliaujantis agentas:

1020 Butler St. Easton, Pa.

V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.

P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore.

J. KALAKAUSKAS
55½ Green St., Worcester, Mass.

J. J. VAITKEVIČIUS
227 Chapel, St. New Haven, Conn

Carsinkities
„KOVOJE“

NAUJAS ISZRADIMAS
Sustiprinimui ir Užlaikymui PLAUKU.

Ar norite užlaikyti plaukus ant galvos?
slenka plaukai?
galva plika?
ant veido yra papučkal?
norite gauti rožą, kaip išgydyti ligas?
Jeigu plaukai slenka ir randa-
Pleiskenu tai yra ženklas, kad galva pasiilks
plika už keliu mėnesių jeigu nesigydysi. Jeigu
norite gauti atsakymą per laiską, o bus išsiu-
ta Dykai visi aprasymai nuo ko plaukai sen-
ka ir pleiskenu at-tradimas, gyduoles nesiu-
čiame panevali ir C.O.D. n-bijokite parasyti
laiską, nes už rožą nekastuos nė cento. Tur-
ime apie pusę milijono padėkavočių nuo žmo-
nių visokių tautyčių. -Rašyk pas:
Drs. Brundža Co. Břdway & S St. St.,
Brooklyn, N. Y.

Ausuke užsakamas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Aukso dengtas, gvarantuotas 20 metų. Lūkstai apipui uždaromi, gražiai engraveruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laiką, specialiai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkelio, ir per nuolat keliančius. Pasiūsiame vyrišką ar moterišką laikrodėlį gava pareikalavimą ir antrąsą per C.O.D., leidžiame išguzeminuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresu. Jei rasite netinkantį, sugrąžinkite. Atmink, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokėti \$35.00, jei ji tau siulytų pirkti laikabus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato paauksuotą rėtelį su broliokny dykal. **EXCELSIOR WATCH CO** 908 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

geri dantys yra neatoutinai reikalingi gera sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, mdeda naujus. Kalba lenkiškai.
Valandos: Dienomis 9 iki 8 vaka
Nedėliomis 9 iki vak

Pranešimas skolingiems.

Tiems, kurie skolingi «Kovai» už literatūrą, pašalinius spaudos darbus ir tt., visiems išsiuntinė jau bilas, idant atsisteistų. Kurie neatsiteis iki 15 d. Septemberio, visas bilas tų atiduosis advokatui «Federal Collection Co.» Nors kompanijai reikės užmokėti 10% už išskolektavimą, bet vistiek pinigai turės gryšt i S-gos išdą, nes «Kovai» pinigai reikalingi. Jus matote, jog nuo S-gos reikalauja atmokėjimo senų skolų, tad iškurgi imt tuos pinigus, jei jus skolingieji nesirūpinate atmokėti jau nuo seniai sąjungai prigulinčius pinigus.

Todėl, jeigu neatsiteisite iki 15 September, nerugokite ant administracijos, jog prisiųs jun s valdišką kolektorių.

«Kovos» Administracija.

Už apgarsinimus «Kovos» Administracija neatsako.

DIDYSIS GYDYTOJAS NEW YORKO,
Ferdinand Hartmann

PRANESZA NESVEIKIEMS VYRAMS IR MOTERIMS SAKYDAMS:

nereikia ilgiau sirgti ir vargytis ligoms, nes aš Jus išgydysiu; todėl, kad aš per 20 metų tyrinėjas medicinos mokslą ir gyduoles, už tai žinau, kurios geriausia gydo sergančio žmogaus kuna, per tai su geriausia pasekmę New Yorke išgydžiau daugiau žmonių, negu koks kitas daktaras teip pat plačioje pasaulyje. Aš išgydžiau tokias ligas, kurių jau nieks neįstengė pagelbėti ir kiti daktarai buvo pripažinę už neišgydomas;--- per ką turin daugybes padėkavočių ir už moksliskus darbus už tai, kad aš pramaniau jog:

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas, pradžia visokių ligų. Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė.

Pasargą: aš nesu institutas, nesidengiu numirusio kito daktaro vardu, ne humbukas, ne nigeris šundaktaris, --- bet TIKRAS DAKTARAS MEDICINOS ir sergantų, kurį apsiimu tai ir išgydau.

SKAITYK ŠTAI KĄ IŠGYDYTI RAŠO:

Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus.

Daktaras Hartmanas, esu neišpasakytai dėkingas, už išgydyma mane nuo ligos abelno nupuolimo ant sveikatos nusilpnėjimo, ką gavau tą liga per sauzagiavima.
M. ANDRUSENKAS.
Clairmont, Cal.

New York, 5 Geg., 1910.

Aš žemiu pasirašęs, širdingai dėkavoju Dr. Ferd. Hartmannui, už išgydymą nuo ligo, kuri kankino mane per 3 metus, skandėjimas vid riuose, pagedusiu nervų ir kraujo; kas labai mane privargino. Nors kiti neįstengė išgydyti, bet, kad Dr. Hartmanas patalkė, greitai ir pamatiškai išgydyti, tad pripazystų, kad esi geras daktaras New Yorke.

Pilnas guodonės FR. LEVAČEKS,
544 W. 50 St., New York, N. Y.

Teisybe pati uz save kalba. Geresniu darodumu negalim reikalaut.

Kad sergi pats arba tavo pažįstamas bei sesuo arba brolis, jei negali ateiti nėra skirtimo kaip toli gyvenate, parašyk apie liga lietuviškai, aš duosiu rožą ir

IŠGYDYSIU:

Skandėjimą sanarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir nedirbimą vidurių Galvos skausmą, širdies ir plaučių ligas, snnkaus kvėpavimo, slogų ir nusilpnėjusius vyrus, dyspepsijos, nervų ligos, taipgi nuo jaunystės klaidų, įgautų nesveikumų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slaptų lig. Teip-pat MOTERŲ: skausmingų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbo ligų; neatbokit' kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo, aš kad apsiimu, tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias visokias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsišauktumėt, pirmiau negu kur kitur. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumas savyje, aš suprasiu, ištersiu, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurjos yra naujausio išradimo o apturėsi sveikatą. Aprašant ligą, klausiant rodos visada adresuoti ant mano vardo taip:

Dr. Ferdinand Hartmann,

218 East 14-th St. New York, N. Y.

Ofiso val. nuo 11 iš ryto iki, 5 val. po piet. Nedėlioms nuo 10 iki 1 po piet.

„KOVOS“ administracija knygu katalogus išsiuncia dovanai. Reikalaukite.

POPIEŽIJOS SOSTAS TAIPGI GRIUVA.

TAMSYBELI, prietarams ir burtams viešpatuojant, išviespatavusi ant tų pamatų popiežija, dėl pridavimo sau galybės tamsiems, prietaringiems žmonėms arba sufana tiznotiems nuolat kartojo, kad katalikų bažnyčia pastatyta ant uolos: tikėjimo į nesančius daiktus, į viršgamtiškus dalykus, «nekaltus prasidėjimus», pragarus, prietarus etc., yra nesugriaujama ir nė «pragaro vartai jos nepergalės». Suprantama, kad jeigu tie vartai ir būtų, tai vartai, kaip vartai savaimi nieko veikt negali, juos reikia atkelti ir užkelti. Religijos, kaip tautikos organizacijos gyvavimas gali būti taip ilgu, kaip ilgai jos siekia žmonijai pasirodo pageidaujamais, kaip ilgai jos pamatai — tikėjimas į prietarus, burtus ir nesuomones, — mokslo paplauti nepradedą irti ir griūti. Bet kaip greit mokslas išnaikina pragarą, prirodydamas jo neesybę, kaip greit žmonija gauna pažinti mokslo teisybę, taip greit religijos viešpatavimas tur pasibaigti.

Beabejo tą gerai supranta ir apšviestiesni, ypač Amerikos katalikiškieji kunigai, kurie jau gana vaizdžiai parodo, kad jiems dievu likosi doleris.

Tą tai matydamas arcikatalikiškas kunigas Paukšto (alias Paukštys) savo leidžiamam lenkiškoj kalboj laikraštėlyj «Związek» rašo: «Štai ant redaktoriško stalo prieš mus guli laiškas katalikų kunigo, kuris rašo aiškiai, kad jo idealu ir dievu yra tik «doleris». Toliaus visi kunigai dėl savo dievaičio dolerio ką-gi pridūrė paskutiniams metais: Milijonus skolų be vyskupų žinios ir parapijonų pritarimo užtraukė ant bažnytinės nuosavybės ir falšyvas transakcijas sudarė.

«Prie to priėjo, kad už falšyvus vekselius ant 60 dolerių katalikų vyskupas, kurio vardą redakcija savu laiku apskelbs, turi stoti kriminališkan teisman ir savo pupilių (kunigų) ginti. Kaip tai liudna ir bjauru...»

Bet tame pačiame numeryje minėto laikraštėlio, tas pat kunigas Paukšto į padanges iškelia «Vatikano senelį», popiežių Pijų X-tąjį, vadindamas jį «dieviškuoju seneliu», kalbėdamas: «Pras links amžiai, praeis gentkartės, grius sostai, išnyks viešpatijos, bet tas «Baltasis ir Dieviškasis Senelis» nuo kalnelio Vatieus, savo ranka be kardo *ves diplomaciją* (mano pabr.) su visoms viešpatijomis ir laukinėms tautomis ir be kardo ir be Kruppo kanuolių pergalinės».

Ištikrųjų kunigo Paukšto smegens dieviškus stebūklus tveria. Išnyks viešpatijos, liks tik senis nuo Vatieus kalnelio, kuris ves diplomaciją su «išnykusiomis viešpatijomis» ir «laukinėmis tautomis»... Žingeidu, kaip tas drebantį senis pergalinės be kardo ir be armijos, nes jo armijos-kunigijos idealu lieka ne dieviška karalystė, bet doleris, ne noras viešpatuoti nesančiame danguje, bet sykiu su diplomatais ant žemės, dėlto stengiasi palaikyti viešpatijas. Beje, ves diplomaciją su laukinėms tautomis. Taigi turės kraustyties kur į Afrikos raistus bei ant Borneo, ar kitų salų jieškoti laukinių tautų, nes nelaukinės tos diplomacijos vesti nenori. O kad tas yra neužgincijamu faktų, lai kunigas Paukšto paskaito laikraščius ir pamato, kas pasulyje dedasi.

Vatikano galybę iškėlė ne drebantį senio ranka be kardo, vien ugnis, kraujas ir kardas, prietarai ir fanatizmo iliuzijos. Iškėlė tautos ir viešpatijos: Italija, Francūzija, Ispanija, ir kryžievių armijos ginklai, o vienuolių ir kunigijos minias temdinančia diplomacija. Tečiaus kryžieviams išmušė iš rankų žmogžudišką įrankį Saracenaui, o galūtinai — lietuviai, lenkai, rusinai, totoriai ir kitos tautos, šelpusios Lietuvos kunigaikščio Vytauto spėkas. Viešpatijos gi, kurios su pagalba kardo, ugnies ir kartuvių arba ir su pagalba šventos inkvizicijos tribunolo išnaikino popiežijos priešus, galų gale mokslo teisybę išvydusios, atsimeta iš talkos ir atsaisakoginti popiežišką sostą savo ginklu. Vienuolynai, kalpo lizdai tra-

nu, visur išnaikinti ir naikinami, kunigijai dievu likosi doleris. Ir tie visi faktai liudija, kad katalikų bažnyčia atsiranda ant kranto prapulties.

Fakto, kad rymo-karalikų bažnyčia prieina prie nusibankrutijimo, negali nieks užginčyt. Prirodymai tokie, kad bažnyčios skyrių turtas auga, kad parapijų narių skaičius didinasi, nėra prirodymais bažnytinės organizacijos tvirtėjimo. Bažnytinis turtas susideda iš aukų, kurių šaltiniu yra tamsi liaudis ir turėjų, mokančių bažnyčiai už liaudies temdinimą, kyšiai. Tečiaus tie šaltiniai sykiu su mokslo besiplėtojimu džiusta. Kaslink parapijų augimo, tai ypač Amerikoje, sulyginant su žmonių skaičiaus augimu, parapijos tiesiog tirpte tirpsta.

Neišgelbsti bažnyčios puolimo nė klerikališkos partijos, kaip antai Austrijoje bei Vokietijoje, kur nuo klerikališkų partijų liaudis atsitraukia, renkant sau už atstovus liberalus bei socialistus.

Nuodugniau pažvelgus į dalyką, aiškiai matoma, kad kvalifikuoti bažnytinė įtekmė dideliais žingsniais eina siauryn, naikinama kultūros išsivystymo.

Viešpatijos, kurios turėdamos arcikatalikiškus valdonus, gyne popiežijos sostą ir sykiu palaikė bažnytinio mokslo įtekmę, kad neatsilikti nuo civilizacijos, sukompromituotos barbariškais darbais, atliktais dėl labo religijos, natūrališku būdu atkreipia savo ginklą prieš tuos, kas jas privedė prie to susikompromitavimo.

Tokiais ginklo atkreipimais arba iš talkos pasitraukimais yra viešpatijų su Vatikanų «konkordato» panaikinimas. Konkordatas arba sandermė, kaip žinoma, leidžia popiežijai turėti savo įtekmę visuose laukuose viešpatijos politikos, ypatingai srityje auklėjimo. Panaikinus konkordatą, popiežijai tampa atimta įtekmė ant duotosios viešpatijos žmonių.

Italija jau seniai išsiliosavo iš po tos popiežijos įtekmės, panaikindama svietišką popiežijos valdžią ir išbraukus iš geografinios žemlapio popiežijos viešpatiją. Francūzija ilgai kovojusi, bet galų-gale taipgi sutraukė retėžius ir panaikino popiežijos įtekmę per atskirimą valstybės nuo bažnyčios reikalų.

Dabar antgalo Ispanija, sukompromituota nužudymu mokslavvyrio Ferrero, atsilygindama popiežijai, panaikina konkordatą su Vatikanu. Tame istoriškame nuotikyje yra didelė civilizuotam pasauliui reikšmė. Pasitraukimas iš talkos ir Ispanijos, reiškia kad Vatikanas pasilieka apleistas, o vadas ant mušio lauko be ginkluotos armijos reiškia tiek, kiek paprasčiausias kareivis.

Taigi turbūt ir kunigas Paukšto matydamas, kad «dieviškas senis» likosi paliktas vienas, pasakoja, kad pergalinės tautos be kardo, kad ves diplomaciją su laukinėms kilmėmis (plemionami), kurios dar neišsivystė į civilizuotus žmones, nes civilizuotieji nuo vedimo diplomacijos su Vatikano seniu atsaisako, apsivalydami nuo religiškuoju purvų — prietarų.

Įdomi yra Ispanijos valdžios programa, apie kurią paryžius «Temps», talpindamas Ispanijos premjero Kanalajas išreiškimą jo pažiūrų, rašo, kad valdžia stengsis įvykinti įstatus, panaikinančius vienuolynus ir jų įtekmę ant auklėjimo, įvykšiantieji svietišką švietimo sistemą, ne priešingą jokiai tikybai bei filozofijai, tik apvalančią mokyklas nuo mokymo visokių dogmų.

Kanalajas sako, kad Ispanijos judėjime nėra jokio religijinio klausimo, vien tik išnaudojimas žmonių religijinių jausmų per Karlistų partiją, kurie kursto sufanatizuotus katalikus prieš dabartinę valdžią, numetančią vatikanišką jungą, kadangi jų vienatinė programa — tai «valdžia Jezaus Kristaus». Rinkimai atstovų į parlamentą parodė, kad didžiuma ispanų tautos yra antiklerikališka, taigi Kanalajas apreiškia, jog atėjo ir Ispanijai laikas kad apsivalymas nuo vienuolynų turi būti atliktas. Jeigu liberalai to klausimo neįstengs išrišti — sako Kanalajas, — tai liaudie sukilimas neišvengtinas. «Status quo» Ispanijoje pasibaigė anvisados.

n

KIEMS VY-
AKYDAMS:

gytis ligoms, id aš per 20 tslą ir gyduoliausia gydo tal su geriauliu daugiau aktaras teiprydžiau tokias ngė pagelbėti lne už nešgyes padėkavos už tai, kad

YVASTIES.

ir negali okių ligų is prie kiekvdžian ir tuos,

daktaro vardu, DAKTARAS ME-

akytal dėkingas, no ant sveikatos vima.

Cal.

niu darody-

arba brolia, jei rašyk apie liga

nedirbimą vidurių imo, slogų ir nusilpnystės klaidų, lgau žsikrečiamų slaptų vųjų tekėjimo, gumas kad apsiimu, tal eriau, kad iš karto yk kaip moki ir kaip ikės pritaikysiu gyatą. Aprašant lig.

n,

ork, N. Y.

nuo 10 iki 1 po piet.

knygu katalaukite.

SOCIJALDEMOKRATU MOKSLO PAMATAI.

Išaiškinimas įžengiamosios
Erfurto programos dalies.

Parašė K. KAUTSKY.

Iš vokiečių kalbos vertė P. KOVAS.

(Taša.)

III. Privatiškas ir valstybinis monopolis.

EKONOMIŠKASAI plėtojimas reikalauja privatiškosios išdirbimo priemonių nuosavybės panaikinimo. Tačiau jį taipgi veda prie naujo išdirbimo būdo, kurio gerokai paūgėjusius diegelius jau šiandien gali pastebėti kiekvienas, kas tikrai turi akis.

Matėme, koku būdu kapitalistiško išdirbimo priemonės virsta saujaus kapitalistų ir žemės savininkų monopolium. Tačiau ekonominis plėtojimas tuo dar nesibaigia; jo galūtinis tikslas yra sujungti visos šalies — pagalios visų kapitalizmo šalių — išdirbimo priemones kelių didelių kapitalistų rankose. Kapitalistų klesos monopolis virsta kelių asmenų monopolium.

Sulyginus šių dienų visuomenės stovį su tuo, koks buvo 30—60 metų atgal, turi pripažinti, jogei mes esame jau toli nužengę toje pakraipoje ir sparčiai einame toliaus.

Lyg tik stambusis išdirbimas išvyrauja bent kurioje pramonijos šakoje, šioje prasideda nuolatinės technikos ir ekonomijos revoliucijos. Išradimai, organizacijos, išdirbimo būdo pagerinimai ir tt. eina vienas po kito, ir beveik kiekvienas jų padidina išdirbimo spartumą. Amatninkai ir ūkininkai iš visų šimtmečių dirbo bemaž tokiu pat būdu ir tokiais pat įrankiais, stambiojoje gi pramonijoje visa kas be paliovos mainosi; atskirieji ūkiai ir pramonės nuolatos eina didyn. Kas nori dalyvauti šitame ekonomiškąjo plėtojimo bėgyje, tam reikia turėti daug, labai daug pinigų. Kas neįstengia kasmet idėti vis naują kapitalą į savo pramonę, to išdirbimo priemonės netrukus pasėsta ir toliaus nebeišlaiko konkurencijos su kitais kapitalistais. Tokiu būdu yra *ekspropriuojami* (atimama turtas) ne tik tai amatninkai ir ūkininkai, bet taipgi ir menkieji kapitalistai.

Kiekvienoje didžiosios pramonijos šakoje ateina tokia valanda, kuomet kiekvienas plėtojimos žingsnis mažina atskirų pramoninių skaitlių. Dėlto juo labiau auga išlikusios pramonės. Daugelis svarbiausių pramonijos šakų jau įstojo į šitą plėtojimos stadiją.

Greta su tuo atskiros pramonės jungiasi į daiktą: jas įgyja vienas kapitalistas arba kapitalistų bendrovė; kiti vėl savarankiai pramonininkai daro sutarimus tarp savęs, steigdami kartelius, trustus ir tt. Daugelyje pramonijos šakų visos šalies pramonininkai jau yra susidėję į vieną kartelį; visos ištisos išdirbimo šakos priemonės čia yra, tokiu būdu, vienos *firmos* monopolis.

Tečiau negana to, kad didžiosios pramonės atsiduria vieno žmogaus arba vienos bendrovės rankose. Kitos pramonės, nors jiems nepriklausančios, taip pat netenka savarankiškumo ir noroms—nenoroms turi jiems tarnauti: smuklės savininkas priguli nuo alaus ir degtinės varytojo, fabrikantas nuo anglies kasyklų savininko, nuo geležkelių kompanijos, nuo didelio banko. Milžinišką įtakmę turi šiandien tos viešpataujančiosios pramonės į visą ekonomiškąjį gyvenimą ir išdirbimo sutvarkymą. Ekonomiškas

atskirų asmenų savarankiškumas darosi tuščia svajone net pas pramonininkus—kapitalistus.

Tečiau juo labiau svarbiausiosios išdirbimo šakos virsta monopoliais ir visuomenės ūkio vedimas pakliūva į nedaugelio žmonių rankas, tuo labiau darosi nebereikalingi patys kapitalistai; savo uždavinių jie tolyn vis daugiau užkrauja ant tam—tyčia *pasamdytųjų* žmonių, ant savo tarnautojų.

Kapitalistas, kitąsyk kilęs iš vaizbininko, vėl palieka tikrai vaizbininku: jisai turi sužinoti rinkos santikius ir pasirūpinti, kad būtų pagaminta reikalaujamosios tenai prekės.

Kalbėdami apie krizisus, mes nurodėme, kad kapitalistų klesa tolyn vis menkiaus beįstengia atlikti savo uždavinius, negalėdama suvaldyti išbujojusiųjų išdirbimo pajėgų. Todėl jie verčia našta nuo savęs ant tarnautojų.

Juo didesnė pramonė, tuo sunkiau yra pačiam kapitalistui ją valdyti, tuo daugiau savo reikalų jisai turi pavesti tarnautojams. Na, ir juo didesnį pelną duoda pramonė, juo lengviau gali kapitalistas pasisamdyti žmonių, kurie jį pavaduotų. Galų—gale kapitalistas darosi visai nereikalingas. Jam nebelieka kitokio darbo, kaip tik tai dėti pelną į savo kišenę. Jo *asmuo* nustoja verties pramonijoje, turi vertę tikrai jojo *kapitalas*.

Aiškiausiai tati apsirėškia šiandien *akcijų bendrovėse*.

Šitai dalykams einant, ant ekonomijos lauko iškyla dvi galingos pajėgos, kurios išpradžią menkai tesvėrė kapitalistiškojo išdirbimo plėtojimesi: *valstybė ir proletarijatas*.

* * *

Prekių išdirbimo plėtojimas pastatė ant naujų pamatų netikrai visuomenė, bet ir valstybę. Seniaus būdavo valstybei visųpirma reikalingi valdinių tarnavimas ir jų naturališkosios duoklės (duoklės įvairiais produktais). Šiandien gi josios galybės šaltiniu yra didžiausioji prekių išdirbimo visuomenėje pajėga: *pinigai*.

Jų tečiau galima greičiausia gauti iš kapitalistų. Pastarieji moka įgyti pinigus ir taip juos apversti, kad pinigai nešėtų pinigą. Visur, kur tikrai maž—daug išsiplėtojo prekių išdirbimas, carai, karaliai ir kunigaikščiai stengiasi kiek galėdami padidinti kapitalistų skaitlių savo šalyje. Dar ir dabar «milijonierų veisimas» yra, galima sakyti, svarbiausis valdžios uždavinys.

Todėl tik—ką atsiradę vaizba ir kapitalistiškas išdirbimas visur pateko po valdžios globa.

Tečiau gale XVIII ir pradžioje XIX metš. išsiplėtojo stambusis išdirbimas. Valstybės globa jam pasidarė dėl daugelio priežasčių įkyri. Tuo tarpu ir kapitalistų klesa pasijuto jau taip sustiprėjusia, kad galėjo tikėtis toliaus apsieisanti ir be valstybės globos. Tokiu būdu atsirado mokslas apie tai, kad ekonomiškieji visuomenės reikalai geriausiai sekasi tuomet, kuomet valstybė į juos visai neįsikiša.

Šitas mokslas, įgijęs *Mančesteriečių mokslo* vardą, kelias dešimtis metų buvo kapitalistų ir jų apginėjų pripažinamas visose šalyse. Tečiau pilnai įvykintas jisai nebuvo niekur ir pagalios tapo užmirštas. Netikrai kitos klesos, bet ir kapitalistai tolyn vis tankiau jaučiasi priversti šaukties valstybės pagalbos. Jie nuleido rankas prieš tas milžiniškas ekonomiškąs pajėgas, kurios siaučia visuomenėje.

(T. B.)

Jungt. Valstijų Socialist Party Raportas.

Jungtinių Valstijų Socialistų Partijos Išpildantis Komitetas sutaisė gana plačią atskaitą, kurią įdavė savo atstovui Victor L. Berger'ui, išvažiavusiam į tarptautinį socialistų kongresą Kopenhagoj, kuris, kaip jau žinoma, prasidės Rugsėjo 29 d. š.m. Raportas atspausdintas pavidale pamfletu 16 puslapių, padalytas į dvi dali: atskaita iš politiško partijos judėjimo ir atskaita iš darbininkų ekonominio judėjimo. Šiuosyk bent sutrumpinime paduodu čia tik pirmą dalį, kuri ir mums turi svarbą, kadangi perstato tikrą socialistų partijos stovį.

POLITIŠKOJI KAMPANIJA (KOVA) 1908 METAIS.

Tris metai, kurie praslinko nuo paskutinio tarptautinio kongreso Stutgarte, Amerikos socialistams buvo metais sunkios kovos priešai pasibjaurėtiną stovį ir politiškuosius santykius. Toj kovoje socialistai sutiko daugelį nepasisekimų, bet sykiu atsiekė visą eilę laimėjimų. Abelnai galima matyti, kad buvo padarytas didelis žingsnis priekyn.

Rinkimai į kongresą ir į valstijinės įstatymdavystės įstaigas 1906 ir 1907 metais parodė sumažėjimą balsų skaičiaus, kas pakurstė mus prie energiškesnio veiksmo prezidento rinkimų laiku.

Gegužės mėnesyje 1908m. S.Partija atliko savo trečią konvenciją Chicagoje, kur dalyvavo 219 atstovų iš įvairių valstijinių socialistiškų organizacijų. Konvencijoje Eugenijus V. Debs likosi pastatytas kandidatu į prezidentus, o Ben Hanford — į vice-prezidentus.

Tečiaus politiškoji situacija nedaug gero lėmė S.Partijai. 1904 metais Socialistų Partija Jungtinėse Valstijose buvo vienati ne partija, kuri reprezentavo opoziciją, ir to dėlei jos kandidatai gavę daugiau balsų, atiduotų per neužsiganėdinusius iš senų partijų. 1908 metais abi senos partijos: republikonų ir demokratų savo platformas papuošė radikališkais postulatais, kad patraukti savo pusėn neužsiganėdinančius.

Republikonų partijos kandidatai apsiėmė tolesniai vartytis radikališką prezidento Rooseveltto politiką, pasiremiančia reguliavimu trustų ir persekiojimu jų už peržengimą šalies įstatymų, o prie to žadėjo įvykinti daugelį kitų reformų. Demokratai gi, kurie po negandai 1904 metais dar nepasigydė iš savo žaizdų, pastatė dar radikališkesnę programą ir kandidatu pastatė W.J.Bryan'ą.

Nepriklausmingoji (Independent) partija, ir Populistų partija irgi nesigailėjo radikališkųjų postulatų savo platformoms.

Tokiose apylostovose Socialistų Partija galėjo tikėtis vos tik nuo susipratusių darbininkų balsų, — nuo socialistų.

Tas balsų skaitlinės sumažėjimas padarė netik iš priežasties miuėtų «radikališkų» programų, bet taipgi ir iš priežasties užstoju sio ekonominio kriziso, kuris rinkimų metu pasiekė plačiausias ribas. Milžiniškas darbininkų skaičius apleido savo gyvenimo vietas, išvažiudami kitur darbo jieškoties, o tokiu būdu jie visi nete ko teisės balsuoti rinkimuose. Nemažai užkenkė Soc. Partijai linkni gavimo balsų ir Amerikos Darbo Federacija, kuri stoji demokratų pusėj ir agitavo savo narius balsuoti už demokratų kandidata.

Socialistai matė visas tas kliūtis. Įtempė jie visas savo spēkas, kad įgyti partijai šalininkus. Atsibuvo tūkstančiai susirinkimų svetainėse ir gatvėse, išmėtyta tūkstančius atsišaukimų ir lapelių, išaiškinančių partijos siekius, ir dėl supažindinimo darbininkų su socialistų kandidatu visuose šalies kraštuose, pasamdyta speciališka traukinė, kurį užvardinta «Red Special», kurio iki pat rinkimų dienos važinėjo E.V.Debs, sykiu su kitais oratoriais ir visur laikė prakalbas. Užlaikymui to traukinio partija išleido 35 tūkst. dolerių.

Energija ir entuzijazmas su kokuju kovota pranašavo gražų lai-

mėjimą. Daugelio buvo manoma, jog socialistų partijos kandidatas gaus nemažiau kaip milijoną balsų. Ta viltis neišsipildė, kadangi Debsas gavo tik 421.520 balsų.

Mūsų POLITIŠKOJI SPĖKA.

Nors Socialistų Partija neturi savo atstovo Jungtinių Valst. kongrese, tečiaus turi savo narius tarpe miestieškų bei valstijinių urėdninkų. Didžiausią spēką perstato Wisconsin valstija, kur didžiausio miesto Milwaukee valdybą šių metų municipališki rinkimai atidavė į socialistų rankas. Drg. Emil Seidel likosi išrinktas to miesto majoru 27.622 balsais. Taipgi to miesto taryboje didžiuma narių yra socialistai, kurie turi savo rankose visą kontrolę.

Rinkimai Milwaukee'j tapo pirmutine Socialistų Partijos didele pergale ir tas socialistų laimėjimas turės didelę įtekme į tolesnę socialistišką judėjimo pirmyneigą.

Massachussets, Montana, Ohio, Illinois, Colorado ir Pennsylvania valstijose žymus skaičius socialistiškų kandidatų likos išrinktais į urėdus.

PARTIJINĖ ORGANIZACIJA.

Socialistų Partijos pirmyneigos joku būdu negalima matuoti politiška įtekme. Sausio 1 d. 1907 metais partija turėjo 37 valstijinius skyrius (rajonus), kuriems priklausė 1900 kuopų. Išviso narių partija turėjusi 26,748. Dabar gi partija turi 42 rajonus, kuriems priklauso 3,200 kuopos. Išviso narių skaičius pasiekia 54,000.

SOCIALISTIŠKA LAIKRAŠTIJA.

Kitu Socialistų Partijos augimo prirodymu yra socialistiškos laikraštijos augimas. Kada 1907 metais socialistiškų laikraščių: savaitraščių ir mėnesinių įvairiose kalbose ėjo 50, dabar gi jų yra 70 ir tarpe tų tris dienraščiai. Beveik pusė savaitraščių ir mėnesinių raštų išėna anglų kalboje, kitą pusę padaro išleidžiami: vokiečių, žydų, čekų, lenkų, suomių (finų), slovakių, vengrų, italių, francūzų, latvių, rusų ir švedų.*

Tarpe tos socialistiškos laikraštijos randasi raštas pašvestas propagandai tarp moterų, «The Paogressive Women» ir raštas jaunuomenei «The Little Socialist».

SOCIALIZMAS IR PROFESIJONLINĖS SAJUNGOS.

Socializmas padarė tūlą pirmyneigą ir tarpe darbininkų, susiorganizavusių į profesijonlines unijas. Socialistai darbininkai pradėję buvo kelti diskusijas tēmoje: Socializmas Amerikos Darbo Federacijos suvažiavimuose, tečiaus pasirodė nedaug naujingu. Todėl pradėta darbas atskirose unijose. Pastaraisiais metais viena iš stipriausių darbininkiškų unijų United Mine Workers of America stoji už socialistišką platformą. Daugelis darbininkiškų unijų ir kuopų simpatizuoja socialistų partijai ir galima sakyti, kad 200 tūkst. unijos narių balsuoja už socialistiškus kandidatus. Ta skaitlinė ytin nėra imponuojanti, vien reiškia tik pavyzdį, kad ir tame lauke nužengta priekyn.

SOCIALIZMAS TARPE FARMERIŲ.

Tarpe fermerių socialistiška mintis taip pat plėtojasi. Kai kuriuose farmeriškuose apskričiuose skaitlinės balsų, atiduotų socialistų partijai, parodo didelį žingsnį priekyn. Kai-kur fermerių balsų skaitlinės, pasirodė kur-kas didesnės, negu skaitlinės darbininkiškų balsų pramonijos apskričiuose.

PROPAGANDA TARPE MOTERŲ IR JAUNIMO.

Socialistų Partija savo suvažiavime 1907 metais nutarė kovoti už moterų visuotinę lygią balsavimo teisę. Tam tikslui likosi

*) Raporte padaryta žymia klaidą Socialistiškų dienraščių išėna išviso 5; apleista lie-tuvius, kurie juk socialistiškų savaitraščių turi apie 3-4.
Vertėjas.

išrinktas komitetas, kurio pareigomis yra rūpinties propaganda tarpe moterų visoj šalyj.

Kas metai partija daro demonstraciją, reikalaujama balsavimo teisių moterims.

Pastaraisiais metais partija priėmė sau už uždavinį jaunomėnės švietimą. Tam tikslui įsteigta keliolika mokyklų ir išleista daug literatūros.

ATEIVYSTĖS KLAUSIMAS.

Gegužės mėnesyje šių metų mieste Chicago, Socialistų Partijos nacionališkas kongresas, suauktas ne dėlėi nominavimo savų kandidatų į urėdus, bet dėl pervedimo principijališkos diskusijos ant teoretiskųjų klausimų ir apdirbimo taktikos, sutinkančios su Europos socialistų priimtaja taktika.

Svarbiausiu diskusijos klausimu buvo: darbininkų ateivystė iš užsienio.

Juogtinių Valst. darbininkams šisai klausimas yra labai svarbus, kadangi kas metai didelės darbininkų minios iš užsienio pribūna į šią šalį.

Bet užvis svarbiausiu klausimu yra: azijatų ateivystė. Azijatų ateivystė Amerikos darbininkų yra laikoma už apsiereškimą pavojaus, grėšiančio jų gerbuviui. Darbininkų organizacijos stoja prieš įleidimą azijatų. Iš tos priežasties Amerikos socialistai atsiranda neišėinamame padėjime, kadangi iš vienos pusės turi pailsėti ant savo šalies darbininkų gyvenimo reikalų, iš kitos gi pusės tur skaityties su principais tarptautinio solidariskumo.

Suvažiavimas po nuodugnių šio klausimo išgvildenimų priėmė rezoliuciją, išsireiškiančią priešais laisvą ateivystę į Jungt. Valstijas visokiems streiklaužiams ir darbininkams per kapitalistus iš užsienio partraukiamiems dėl nupiginimo parduodamas darbo spēkos; išskiriant tos rūšies darbininkus rezoliucija reikalauja linosos ateivystės visų tautų ir rasų darbininkams, pribūnantiems jieškoti sau pragyvenimo būdų. Toliau rezoliucija reikalauja, kad Jungt. Valstijos būtų prieglauda visiems tiems, kurie už savo politiškus bei religijinius persitikrinimus kenčia persekiojimus savo kraštuose.

SOCIALIST PARTY IR TARPTAUTYBĖ.

Tarpe tarptautiškojo socialistų biuro su jo šakomis ir Socialistu Partijos Jungtinėse Valstijose santikiai buvo širdingi ir solidariški. Į Tarptautinį Biurą siunčiama visos S.P. publikacijos.

Solidariškumas ir jausmai brolystės linkui draugų kituose pasaulio kraštuose išsireiškia geriausiai finansinėse atskaitose surinktų aukų. Laiku 1907—8 metų Socialistų Partija surinko parėmimui Rusijos revoliucijos \$3,312.01; fondui politiškujų pabėgėlių gelbėjimui — \$354.51; pašelpai nelaimingųjų iš priežasties žėmės drebėjimo Italijoje — \$74.20; Švedijos streikierių pagelbai — \$6318.19; parėmimui Ispanijos revoliucijos — \$375.35.

POLITIKA PROFESIJONALINĖSE SAJUNGOSE.

Kasysk aštresnės priemonės iš valdžio pusės vartojamos priešai darbininkų organizacijas, teismiški uždraudimai (injunction) priešais streikus, boikotus ir t.p., pagalios nuteisimas A. Darbo Federacijos vadovų: Gomperso, Mitchell'o ir Morriso į kalėjimą už viešą išžengimą priešais «Buck Stove Co.» bendrovę, — viskas tas nepasilieka be įtekmės ant darbininkų-unijistų ir jų vadovų. Visuose šalies kraštuose unijistai daro susirinkimus, protestuodami priešai valdžios ir talsmų pasiėlgimus.

Netrūksta taipgi rezoliucijų, paduodamų kongresui, reikalaujant, kad tas uždraustų teismams sauvališkai elgtiesi naudai kapitalistų, kad priversti kovojančius darbininkus pasiduoti darbdeviams.

Kuomet 1908m. buvo politiškujų partijų suvažiavimai dėlėi prezidenticijalinės kampanijos, Am. Darbo Federacija pasiuntė savo deputaciją, kad reikalauti nuo kandidatų prizadėjimo įvykinti iš-

tatymus priešais teisinius uždraudimus, republikonai reikalaujama stačiai atmetė, demokratai gi davė dvejospos reikšmės atsakymą, kad rūpėjis aprubežiuoti teismų sauvališkumą. Pasiremdamas tais žadėjimais A.D.F. pirmininkas S. Gompers sykiu su A.D. F. išpildančiuoju komitetu pradėjo agituoti Federacijos narius prie balsavimo už demokratų kandidatą. Nors ir A.D.F. rėmė demokratų partiją, tačiau pastatytasai jos kandidatas W.J. Bryan pralaimėjo, o valdžią paėmė į savo rankas atkaklus darbininkų organizacijų priešai — republikonai.

Am. Darbo Federacija tačiau nėra vienatine organizacija, atstovaujančia darbininkiškas profesionalines sąjungas. Apie 10 tūkst. darbininkų priklauso Industrial Workers of the World organizacijai, kuri amerikoniškus darbininkus nori pastatyti ant kitokių principų, tačiau neturi pasisekimo.

Pastaruoju laiku S.P. ėmėsi už steigimo tarpe darbininkų kooperatyviškų draugijų, tačiau tas judėjimas kol-kas yra dar jaunias ir silpnas, kad galima būtų ką-nors apie jo ateitį perspėti.

Kitoj dalyje S.P. atskaitos seka apkalbėjimas bedarbių klausima, bet dėl jo platumo šiuo kartu negalima čia atkurtoti.

Dabartinio perijodo ginklai.

Senovėj, kada žmonės buvo neapsiėvietę, nepažinojo mokslo, neturėjo tikrų išradimų bei pagerinimų, tada jie apsiginklavę kalpokais, kardokais, saidokais ir vilyčiomis kariavo.

Nors ir šiandien viešpataujanti klea panašios sistemos ginklais tebesinaudoja, bet proletarijatas į tą visą žiuri su didžiausia neapykanta ir nebemano ateityje jais naudotis.

Tačiau didesnė dalis liaudies, pėsisėvyrė sau naujai išrastus kovai už buvį įrankius-ginklus— mokslą, streiką ir vienybę, su kuriais jie mano pergalėti plėno, parako ir švinio įnėgius. Nes tie dalykai akli, barbariškujų gadynių įrankiai, kuriais apsiėvietęs žmogus neturėtų naudotis, bet atpėnė stengtis juos pėausikinti kaipo bereikalingai sunaudotą medegą dėl žudymo žmonių. O iš tos ginklu medegos, padėbtai naudingus žmonijos gyvenimui įrankius, k. a. iš plėno kardo darykime kirvius, peilius ir tiems panašius daiktus, o paraką panaudokim dėl akmenų bei kitokios kokios kietos medegos plėšimo, o su švinu, nitavokime ir palivokime senus ir naujus indus ir tt.. Bet anaipol nevertokime tos medegos dėl padarymo šautuvų, kardų, sprogtančios medegos ir kukulipkų, kurie į mūsų pačių krutines atremti.

Jeigu mės visi darbininkai pasinaudotume pirmu naujos gadynės įrankiu mokslu, kuris kiekvienam priduoūtų kitokį susipratimą bei galybę. Nes mokslas, tai yra aštriausias šų dienų gyvenimo ginklas, su kurio pagelba mės galime viską lengvai pergalėti ir sutrupinti, tik reik su juom gerai apsipazinti ir juom naudoties. Dėl aškesnio dar dymo, kokią galybę turi mokslas, privesiu keletą faktų:

Kaip kad Giordono Bruno, pirmutinis kankintinis už naujosios gadynės pažvalgas linkui pasaulio bei mokslo, tapo inkvizicijos sudegintas Romoj, 17 vas. 1600 Ar panaikindami šį augėtos dvasios milžiną, panaikino laisvamanybę ir mokslą? Ne.— bet dar jojo pasekėjai 1899 metuose pastatė jam paminklą Romoje, lyg kad ženklą pergalės nemirėtančios dvasios...

Kitas vėl Ispanijos valdžios su kunigija užsipuolimas ir gyvasties atėmimas Fr. Ferrero už skelbimą revoliucijos Barcelonoje, taipgi nepanaikino jojo mokslo, bet atpenč simpatizuojanti liaudis pakėlė aštrų visasvietinį protestą, prieš tokį barbarišką valdžios ir dvasiškijos pasielgimą. Galiaus net ir pati Ispanijos valdžia ap-kelbė priedą prie viešpatystės konstitucijos, kuris suteikia laisvą įvairiems tikėjimams bei religijinėms sektoms.

Tatai dar verta butų paminėti apie šių dienų garsaus L. Tolstojaus mokslą bei raštus, kaip ve: «Kriksčionybė ir Socializmas» ir daug kitų, kurie gana skaudžiai įžeidė monarhijos egoizmą.

Nors Rusija yra monarhija, o jos valdžia despotiška, bet neturi galės jam užimti burną bei konfiskuoti jojo raštus, kadangi L. Tolstoj visam pasaulyje yra pripažintas kaip gar sus rašėjas ir tiesos mylėtojas. Dėl to tai despotiškų bei barbariškų monarhų kartuvės ir kalėjimai nepavojingi jo sveikatai bei gyvasčiai.

Matome kokią galybę suteikia žmonijai mokslas; jis nesilenkia nė prieš sostus valdonų, nė prieš jų išduotus įstatymus, bet žengia pirmyn lyg koks milžinas, naikindamas tamsą, burtus ir pritarus, ir budavoja ant kieto granitinio pamato laimingą ateitį žmonijos gyvenimui.

Kitas šių dienų gyvenimo ginklas, t. y. streikas, su kurio pagelba mes galime užduoti labai skaudų smugį netik kapitalistams, bet ir viešpataujantiems valdonams ir sutrupinti jų jų galybę bei priartinti klesų viešpatavimui galą.

Streikas yra politiškas ir ekonomiškąs, bet mums labiausiai reikėtų laikyties pirmutinio. Jo tikslu yra, sugriauti valdžią ir numesti nuo žmonijos sprando tą taip sunkų jungą, o privarišką nuosavybę paimti į visuomenės rankas.

Ekonomiškąs streikas, eina tik prieš pavienį arba kelis kapitalistus, kaip ve: dėl pagerinimo darbininkų ekonomišką padėjimo, t. y. algos, sutrumpinimo darbo dienos ir darbo sąlygų pagerinimo. Toksai streikas, tik vienam arba keliems kapitalistams muša per delmoną, bet jis nenori sugriauti patį kapitalizmą, nė nuverstį valdžios jungą, dėl to tai jis mums nēr taip naudingas.

Tuom tik yra streikas bausis: kad darbininkai rankas ant krutinės susidėję kovoja be ginklo namuose sėdėmi. Taipgi ir čia privesiu tokį faktą, ka streikas galėjo ir gali padaryti:

Pagarsėjus tame atvejyje Belgija. Nuo 1887 m. darbininkai kovojo už visuotiną balsavimą. Balandžio mėnesyje 1893 metuose pirma sykį buvo surengtas politiškas visuotinas streikas. Po to valdžia tuojau pagarsino balsavimą, pripažino visuotiną balsavimą ir tt..

Iš viršpaminėtų įrankių, katrais mes nesinaudosime veikdami pavieniais, visgi nieko nenuveiksime, ir mūsų darbas bus tuščias ir be vaisių. Todėl mums būtina yra reikalinga vienybė, be kurios mes kaip bitės be medaus išnyksime.

Jeigu tik didesnė žmonijos dalis susiprastų ir apsiginkluotų viršpaminėtais ginklais, tad nereiktų sakyti: «kad mūsų amžius pertrumpas ir mes jau tos gadynės nebesulauksi-

me, kada bus rojus ant žemės». Ale ir mūsų amžiu dar galime įvykinti tas parmainas, tik reik dirbti, nenuilstančiai, o vaisiai jau visiems matomi.

J. D. Tannis.

Kaip lengviausiu budu įgyti Sąjungai turta.

Šiandieniniame surėdyme Amerikoj pramonija ant tiek išsplėtojus, kad net užima pirmą vietą pasaulyj. Toji pramonija esti valdoma, platinama ir užziurama tik per keliolikos asmenų, kurie esti sugrobę didžiausius turtus šios šalies. Tos, keliolikos asmenų spēkos, butų tik šešėliu prieš takį platų užimantį daug vietų darbą, jei jiems (turčiams) ne butų geriausiu įrankiu, ginklu— pinigai. Nors tie patys pinigai iškasti, ar iš popieros padaryti, ne tų keliolikos asmenų, bet šimtų tukstančių žmonių, su kuriais jie galėtų taip sparčiai veikti, samdant darbininkus, klerkas, expertus—praplatinimui pramonijos.

Dabar rodos aišku, kad triusas šimtų, tukstančių suplaukia vinan izdan, kur gauja laukia jųjų.

Čion aš paėmiau paveikslą parodyti, kad keliolikos asmenų įgyja dedelius turtus patys nieko nedirbdami. Kad tokia kuopelė išnaudotojų paliko turčiais, tai tik pasidėkavojant pavaldinių nežinybei linkui tikrojo kelio, per tamsumą jie (pavaldiniai) nuolankiai skriaudėjams tarnavo.

Šiandien mums darbininkams prisieciną įgyti ne turtus, nė lobius, bet vargą badą ir ant galo mirtį.

Mąstai, kodėl taip yra?

Viena, kita mintis nebeleidžia duoti tikrą atsakymą, nes darbininko omenėje mintis kyla ir žūsta, taip kaip vanduo tarp skalų mušasi į abi pusi, pakol neįplaukia į platesnę upės vagą kur valnai plaukia juresna. Darbininkui nėra liuso laiko pamąstyt apie tokius gyvenimo buvimus, nes jo spēkos ir minties, kaip fiziškos, taip ir protiškos dalis yra nuoditis surukusiose dirbtuvėse.

Mums darbininkams ir mūsų Sąjungai esant tame sukurija tojo baises surėdymo, mes negalime išvengti pramonijos šakos, kas yra svarbiausiu uždaviniu šiandieninio ekonominio gyvenimo. Negvildenant, nesirupinant pramonija, mes kasdien pradėsime žlugti, skęsti ir jau vargiai greit pakilsime iš ten.

Mēs turime suprasti, kad Sąjungai vėl bus pavojus, taip greit, kaip tik atsikartos panika, krizis.

Pakol—kas, einant, besigerinant darbams, mes neatbutinai turime pagerinti rytojų— prisiartinančią paniką. Kad rytojus butų aprupintas, tai šiandien reikia pradėti veikti ir tęsti iki galui savo mierius.

Štai mano omenėje užsistovėjo ilgai, ilgai mane viena neapleidžianti mintis:— įgijimas Sąjungai turto—namo.

Kodėl nedirbti dėl savęs? Kodėl neįgyti turto darbininkams? Jau svajoju antri metai, bet neišdrįsau išaiškinti savų svajonių, nes jaučau, pakėlus jas, ar apkelbus «Kovoje», reikės atsiimti atgal, visgi nemalonu.

Bet štai, dabar prasiblaivius debesiams, prašalinus uka-

noutas regyklas, užšvietus rytinei raudonais spinduliais saulei jaučiuos, kad sušildys mano užšalusią krutinę, paskatys prie darbo, sutvirtys svajones, kurios bešviečiant dabartinei saulei, įsirealizuosis veikmėn, o per veikmę— gyviniman; per paramą, darbą ir vienybę mano draugų darbininkų.

Mūsų spėkos išsėtos, išvaikytos, bet jeigu mes jas rinkime kruvon, tai nēr abejonės, kad padarysime stiprią augančią spėką, su kuria mes galėsime padaryti sau geistinus daiktus išdirbystoje.

Kad Sąjungoje yra 2000 narių, tai neabejoju, o kad prisidėti prie to naujo švento darbo visiems, tai vėl vargiai atsisiras kad kas prieštarautys. Toliau:

Jeigu draugai sutinka su mano įvesimu, tai manau kad sutiks pakelti tas neva (?) sunkybės, kurias čion žemiau padodu.

Jei kiekvienas sąjungietis paskolintų minimam \$10.00, tai mes iš viscs Sąjungos narių sudėtume: \$10X2000—\$20 000.

Vargiai ir ką koks sąjungietis pajustų prastojęs tą \$10.00 tik laikinai.

Atsiradus namo «fondui», tikiuosi kad nekurie draugai paaukaus arba daugiau paskolys, negu minėtą skaitlių. Už 20 tukstančių dolerių mes gautume pusėtiną namą, bet jei norėtume didesnį, tai banka pusę pinigų duoda dėlei mūrinio namo.

Štai kam reikalingas mums namas:

- 1) Amžino archyvo sandėlis Sąjungos dokumentams.
- 2) Amžina vieta dėl «Kovos».
- 3) Įtaisymai, įgerinimai, vis dėl savo, o ne dėl svetimmo (mačiau «Kovoje» buvo paduota langų taisymas, taigi vis evetimiems).
- 4) Spaudos medegą galima gauti ant «trust» ir daugiau perkant, pigiau apsimoka
- 5) Patogiausia vieta kynginui, mokyklai, ir prelekcijoms.
- 6) Mes galime gauti su «electric power» mašina—presą įmokant ant rankos apie \$200.00, o toliau kompanija patikės mums, tik vien kad namas savo vertę turi.

Paėmus visus tuos dalykus ir apsvarsčius, ir dar kiek jų jų randasi, tai rodos nebereikia kalbėti, tik pakrapštyti iš kišenio tą \$10.00 ir atliktas kriukis. Per metus surinkus pinigų ir reikalinga butų pirkti nieko nelaukiant. Viso patogiausia vieta Chicagoj, vien dėl susinešimų su Socialist Party (tikiuosi, kad Sąjunga neužilgo prisidės, nes chicagočiai kaip girdėt geras išlygas padarė dėl Sąjungos).

Draugai! Koks nepaprastas džiaugsmas mums butų turint savo namą, ruimingą vietą, bet dar koks energiskumas mums butų, nes mes greičiau apgalėtume kitus dalykus ant kelio stovinčius.

Padėkime, kiek randos mes išmokam už spaustuve, o įgijus namą, nors ir \$300.00 į metus, visgi grįštų atgal. Ap-svaiščius iš visų pusių, yra kuoveikiausia pirkti namą.

Dar vienas šaltinis: kad kiekviena kuopa turėtų duoti iš savo izdo po \$10.00 ir vėl tad pasidarytų viso labo netoli pusantro tukstančio. Išmokėjus vieną namą, galima nupirk-

ti kitą namą kaip ve, New York, tokiu budu, pirmasis namas išmokės antrąjį, o antrasis tretįjį štai kur lengviausias budas ir kelias prie pramonės.

Linkėdamas pasekmių ir pritarimo.

Špokas.

Prie naujo užmanymo.

«Kovos» N. 32 administratorius Grinius nurodinėja, joga «Kovos» spaustuvei butinai yra reikalinga mašina statymui rėdžių ir ragina draugus sąjungiečius sumesti po \$1.00 dėlei nupirkimo jos. Nieko neturėčiau prieš šitą užmanymą ir net prisidėčiau prie jo įvykdinimo, jeigu butų galima tikėri draugo Grinius išvadžiojimais ir jeigu tasai užmanymas iš tikrųjų butų galima lengvai įvykinti.

Pirmiausiai drg. Grinius priveda, jog rėdžių statytoji dabar mokama už 1000 emsų po 35–45 centus, tuom tarpu kada mašinos statymas, 1000 emsų apsieitų tik 8–12 c. Tas yra nevisai teisybė. Angliškose spaustuvėse, priklausančiose prie unijos, už susatymą 1000 emsų ant mašinos darbininkui mokama 15–16 c. Gal «skebų» spaustuvėse mokama tik 12c. už 1000 emsų, bet iš ten imti pavyzdį «Kovos» spaustuvei ne pritiktų. Toliaus drg. Grinius sako, jog dabar «Kovos» susatymas atsieina \$22.00, o mašina statant atsieitų tiktai 9–12 dol. Tas irgi abejotina. «Kovos» spaustuvėj nėra tiek darbo, kad darbininkas galėtų dirbti ant mašinos per išties savaitę, o tokiu budu ir darbininkas neapsiims dirbti ant ap-rokavimo (nuo emsų); reikės jam mokėti ant savaitės mažiausia 18–20 dol. nes taip moka unijos. Už pigesnę algą darbininkas, mokantis dirbti ant statomos mašinos, neapsims. Olšewskis tokiam darbininkui moka \$24.00 ant savaitės. O kur dar elektrika mašinos varymui, mašinos pataisymai ir kitoki mažmožiai? Iš to jau galima spręsti, kad «Kovo» statymas neatpigs. Prieg tam dabartiniai darbininkai už \$22.00 sustato «Kovą», pataiso antrašus ir padaro jos ekspedicją. O ar mašina be darbininkų tą viską atliks?

Dar vienas neaiškumas šio užmanymo tame, kad drg. administratorius nepasako, apie kokią mašiną jis kalba, nes jų yra keleriopų. Daugiausiai yra vartojamos «linotipe» ir «monotipe», bet jos prekioja po \$3000.00. Rėdžių reiktų pirkti taipgi nemažiaus, kaip už \$250.00. Na, ir ar galima tą įvykinti prie dabartinio Sąjungos finansiško stovio!...

Dr—gas Grinius sako, kad «Kovos» rėdėis jau visi nūdilusios, bet jos atsispaudina dar gana aiškiai, ir sš manau, kad jos galima bus naudoti dar per kokius 2–3 metus, o gal tuomi laiku galėsime atiduot skolas, kurių Sąjunga dar gana daug turi. Svajot su tuščiu kišenium apie daiktus, vertus tukstančių.— neapsimoka. Ant sąjungiečių «dolerių» daug pasitikėti taipgi negalima, nes tie pas juos nelabai veisiai.

J. Naviackas.

Ir mano žodis.

Užmanymas, paduotas J. Grinius, yra galimu ir butinai reikalingu įvykinti. «Kovos» zeceriai sustato tik vien «Kovą», leidžiamoms knygomis statyti reikalingi visai kiti darbininkai, kurie taipgi rankomis negali sustatyti tiek, kiek me

rodinėja, jo-
našina staty-
esti po \$1.00
ą užmanymą
galima tikė-
žmanymas iš

žių statytojui
is, tuom tarpu
8-12 c. Tas
riklausančiose
os darbininkui
okama tik 12c.
• spausuvei ne
ar «Kovos» su-
sietų tiktai 9-
stuvėj nėra tiek
ašinos per išties
os dirbti ant ap-
ant savaitės ma-
Už pigesnę algą
išinos, neapsima
ant savaitės. O
nos pataisymai ir
kad «Kovo» sta-
ininkai už \$22 00
jos ekspediciją. O

no tame, kad drg.
šinę jis kalba, ne
jamos «linotipe» ir
o. Raidžių reiki
Na, ir ar galima
išiško stovio!...
raidės jau visai ne-
škiai, ir aš manau,
as 2-3 metus, o gl
ų Sąjunga dar gnu
apie daktus, verta
ėčių «dolerių» dau
s nelabai veisiam.

J. Naviackas.

yra galima ir butina
sustato tik vien «Kovos»
lingi visai kiti darbai
statyti tiek, kiek ma-

šina sustato. Išskaitliavimas parodo, Kad «Kovą» visą 10 point raidėmis statant, vienas darbininkas (kuriam bus mokama pagal drg. Naviacko reikalavimą, į savaitę 18 dol.) į 3 dienas sustato. Reiškia 3, ar 2½ dienos lieka laiko, kuris bus suvartotas knygų statymui; į tą laiką irgi sustato arti tiek, kiek į «Kovos» numerį telpa, kam jau reikalingi 2 darbininkai su nemažesne savaitine alga kaip po 10 dol. Tokiu budu, kad sustatyti rankomis tą viską, ką vienas darbininkas su mašina gali sustatyti, reikėtų mokėti savaitei ne 18 dol., bet keturesdešimts kelis.

Delfo tik, kad Sąjunga negali kas savaitę išmokėti vien raidžių statėjams po keturesdešimts kelis dolerius, daugelis rankraščių guli, laukdami išleidimo.

Mašina rengiama pirkti «lino-taip». Kad prie mašinos reikalingi spaustuvėje ir kiti darbininkai, tas neužginčijama, bet ta mašina tik ir gali padėti Sąjungai tuos darbininkus už laikyti, išleidžiant daugiau produkto, kas suprantama pegerina finansiską Sąjungos stovį.

Ištikrųjų juokinga būtų baimintis to, kad Sąjunga finansiskai nesutvirtėtų, o per tai neatimtų duonos kąsnį saviems darbininkams. Argi galima taip manyti? Kiekvieno sąjungiečio priedermė yra rupintis kiek galima vengti savo darbininkų išnaudojimo, prie ko dabar Sąjungą virčia jos neturtas. Jeigu nurodoma kokis budas, kuris ištikrųjų leidžia blogą jei neprašalinti, tai jį žymiai sumažinti, tai mūsų priederme yra stengties tą budą priimti ir jį tikrybe padaryti.

Antas dalykas, dėl kurio mašinos reikalingumas neatidėtinamas, tai tas, kad toliau be jos Sąjungos spausuvė egzistuoti negali. Sąjungos laikraščiai ar išleidimai turėtų būti žymėjami žymelę (union label), o turint tą ženklelį, darbininkams reikia mokėti unijos paskirtą mokestį. Ar Sąjunga įstengtų išmokėti tą unijinę mokestį— tai didelis klausimas, į kurį štai čia galima atsakyti, kad, jeigu savo darbų išnašumo, arba savo užvedimo produktyviškumo nepadidins (o to be mašinos jokiu budu padaryti negali) jokiu budu negal naudoties unijos žymele, nes neišmokės darbininkams tiek, kiek unija reikalauja. Be unijos ženklelio, socialistų laikraščiai ir išleidimams eiti (ypač čia Amerikoje) yra labai nepatogu.

Tokiu budu dalyko stovį matant ir suprantant, adminisistratoriaus, draugo Jono Griniaus apskelbtam sumanymui sąjungietis priešintis negali, nes tas sumanymas tik ir išgelbsti «Kovos» leidėjus nuo to pažeminimo, į kokį juos įstumiama Sąjungos neturtas, kuris neprašalinamas be šių dienų darbo įrankių.

Pritardamas administratoriaus užmanymui, mašinos nupirkimui prisidedu su savo dalele, paskolindamas tam tikslui \$50.00. Jeigu draugai supras dalyką, greit gausime persitikrinti, kad nupirkta mašina, nestovi dyka Sąjungos spaustuvėje.

J. B. Smelstorius.

Neleiskime išduoti Vecozola.

Liepos 15 dieną, kaip daugeliui iš skaitančiųjų anglų kalboje laikraščius jau žinoma, Bostone tapo suareštuotas lat-

vių žurnalo «Proletareets» redaktorius drg. Julius Vecozolas.

Skaitant tas žinias, kokiomis peni skaitytojų žingeidumą buržuazijinė laikraštija, ir iš pirmo pažvilgio kai kuriems gali išrodyti gana «šlykštus» ir pasibiaurėtinu darbu, kokį bu- tent atliko suimtas draugas Vecozolas. Kadangi tosios žinios, ištikrųjų areštuotajį daro paprastuoju plėšiku, kiti apšaukia anarchistu ir t. p., skaitytojui, suprantama, yra sunku suprasti, kame čia teisybė, ir kame tikras skelbiamojų prasižengimas.

Pasistengsiu paduoti draugams lietuviams teisingesnes ir tikresnes tame dalyke žinias.

Drg. Julius Vecozolas likosi suareštuotas, (kaip jau ir lietuvių laikraščiuose buvo pranešta visuomenei) už mainymą rusiškų pinigų ant amerikoniškų. Rusijos valdžia prirodo, kad tie pinigai yra iš Tifliso bankos, kuri, kaip apskelbia Rusijos konsulis baronas Šlifembach, buvo apiplėšta rudenyje 1907 metais, ir žinoma, Vecozolas yra apkaltinamas už tą išplėšimą.

Tas garsiai skambantis apkatinimas, daromas su tikslu išgauti Vecozolą į cariškus nagus, bet anaipol nėra paremtas faktais.

Tifliso banka buvo apiplėšta ne plėšikų, bet revoliucionierių eksproprijacija. Tą apiplėšimą—eksproprijaciją pripažino ir policijos valdyba, apskelbusi savo oficiališkuose organuose, kad «iš Tifliso bankos revoliucionieriai eksproprijavo 100.000 rublių», o ne išplėšta 100.000 rublių. Bet tas nesvarbu Vecozolui, tas mus visai čia neapeina. Svarbu tik tas, kad Vecozlas iš Rusijos išvažiavo į užsienį rudenyje 1905 metais. Visą tą laiką iki pereinų metų, praleido Germanijoje, Šveicarijoje ir Francuzijoje, iš kur pribuvo į Jungtinės Valstijas. Tą galima prirodyti netik liudijimais keleto liudininkų. Kad pinigai iš Tifliso bankos— tai faktas, bet tas nesvarbu, jie gali būti ir iš kitos bankos. Vecozolas budamas užsienyje negalėjo dalyvauti eksproprijacijoje, nors ir jis gal rusų konsulio Šlifembacho žodžius, «Vecozolas—inteligentiškas žmogus ir ne iš prastųjų klodų,—o dėlto dalininkas plėšimo». (puiki charakteristika augštesniųjų klodų!) tečiau tas nesutrumpina tolumo tarpe Zuricho ir Tifliso, negut tik darodo, kad Šlifembachui žinomi yra budai, kaip augštesnieji klodai gali apiplėšti, patįs budami už jurų ir okeanų.

Manau, kad kiekvienam aiškiai suprantama, kad pats mainymas pinigų dar nėra prasižengimu, o budai ir tikslai—eksproprijacijos bus prirodyta teisme. Taip pat gi bus prirodyta, kad Vecozolas pinigų aplaikė kaipo prisijustus jam iš Vakarinės Europos, kad juos apkeisti. Beabejo, Vecozolas žino, kas pinigus jam prisijuntė, bet neišduoti prisijuntusįjį nereiškia prasižengimą. Taip Vecozolas, kaip ir tasai asmuo, kas Vecozolui pinigų siuntė, gali būti tiktai susinešimo santiknuose, bet jeigu jį už tat traukti atsakomybėn, tai kodėl taip pat nepasielgti su visomis krasos įstaugomis, per kurių rankas perėjo žinomieji pinigai? Netoli atsitraukiant nuo dalyko, užsidosime sau klausimą: kas iš skaitytojų gal užtikrinti, kad esantis pas jį kišeniui rublis ar doleris, nėra kenno—nors eksproprijuotas, arba gi prisijuntus neįstatymiškuoju keliu per mėsinio, plieninio ar pieninio trusto kasierių?

Kas būtų jeigu Petras ar Jonas pinigus būtų radęs gatvėje pamestus — ne jo dalykas žinoti biografiją savo dolerio, ne jo dalykas interesuotis, kas pinigus gatvėje yra pametęs, ne Vecozolo dalykas žinoti, kas dalyvavo eksproprijacijoje. — Jis pinigus aplaikė krasos keliu ir tas nėra uždraustinu taipgi pačiam konsuliui, baronui Šlifembachui.

Prie to Vecozolas kaltinamas dar kaip anarchistas — turbūt, kad lengviau būtų jį kalti įtarti. Juokinga, liudna ir nemažai stebėtina kaip dar jie mašinistą neaprikština anarchistu, juk ir tas užvadintas baigiasi galuone... «istas». Kodėl neišsiunčia atgal iš Jungtinių Valstijų visus «istus»?

Jau nuo 1904 metų, kiek man yra žinoma, Vecozolas priklausė socialdemokratų partijai, tai partijai priklausė jis ir Rusijoje, tai partijai priklausė visoje viešpatystese Vakarinės Europos, o dabar ir Amerikoje priklausė tai partijai, budamas redaktorium socialdemokratiško žurnalo, dėlto Vecozolas ne anarchistas, tik socialistas.

Tas tik, kad ir pas Vecozolą atrasta viena, kita anarchisto leidimo brašiuos, dar nedaro jį anarchistų partijos nariu. Kas bent kiek interesuojasi politika, tam yra žinoma, kad socialdemokratija veda griežtą kovą priešai anarchistus. Kieviename politiškai maščiančiam žmogui galima turėti vieną — antrą anarchistišką brošiūrą, tuo labiau reikalinga, kad turėti redaktoriui, dagi butinai reikalinga. Butinai dėlto, kad žinoti savo priešų spēkas, kad informuotis kaslink jo (priešo) stovio politiškųjų pažiūrų kovoje.

Taigi Vecozolas nėra anarchistu, nėra plėšiku. Jeigu jis padaręs kokį — nors prasižengimą, tai tas prasižengimas yra politiškuoju, ypatingai Vecozolas yra politiškasis prasižengėlis.

O mes privalome stoti prieš jį, kad išplėsti jį iš nasrų kruvinosios reakcijos, kaip politiškąjį nusikaltėlį, kaip auką kiuvino carato, kuriam meiliai patarnauti skubinasi «Laisvosios Amerikos» reakcionieriai.

Boston, Mass. 16 | VII | 10 A. L.—nas.

Didžiausias Daktaras.

Iki šio laiko tarp Amerikos lietuvių, nors ir buvo ir yra apie 15 daktarų, bet tai vis paprasti; vienok pasidėkavojant darbštumui «gero tautiečio» Igniaus Stankaus, tai ir lietuviai ypatoje paminėto turės vieną, kuris neužilgo vadintis rengia «didžiausiu daktaru».

Kaip teko patėmyti «Keleivio» nr. 33, tad Dr. Stankus, ne tik rengiasi vadintis «didžiausiu daktaru», bet ir stebuklingu ir dar tokiu, kokio iki šiol neteko girdėti. Jisai sako, kad netik ką, bet vietoje mokinimo užhypnotizavęs tulą kvailį, kuris paskui, kaip ledą krimto iš knygos, jo jaunas draugas lekcijas skaitęs; nors iš to duodasi suprasti, kad ir iš užhypnotizuoto, galės būti didelis daktaras, kad net skaityti negalys, o tik užhypnotizavus, jo jaunas draugas mokytų stojąs.

Jeigu Dr. Stankus, galys kitus užhypnotizuoti, kad būtų mokslingesni, tad ar jisai negali patsai savęs užhypnoti-

zuoti ir, kad būtų mokslingesnis ir išmintingesnis?

Dr. Stankaus pasigyrimas net perdidelis stebuklas, kuriuom viršija visus esančius šarlatanus. Jeigu jau galima vieną kvailį užhypnotizuoti, kad mokėtų lekcijas, tad nereikia daugiau mokslainių — universitetų, bet visus žmones gali užhypnotizuoti, kad būtų mokytų ir to pakanka.

Tas pats Dr. Stankus 67 num. «Saulės» ir vėl išlinč'o, kaip iš kanapių, pasireklamuoja stebuklingumu, nes esą dabar randasi Post Graduate daktarų mokslainėje, New York'e, kad galėtų paskui vadintis «didžiausiu daktaru».

Iš visko matyt, kad Dr. Stankui ne tame svarba, idant būtų ir išmokti geru daktaru, bet tik kad galėtų vadintis, kaip kad vadinasi ir tam panašūs saugyriai stebukladariai; o dar neperėjus koštuvus, iš Dr. Stankaus darbų, matyt, kad su visu smarkumu rengiasi prie uždėjimo panašaus Collinso Instituto, tad ir lietuvis bus stebukladaris.

Studentas.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinotos.

WILKES-BARRE, PA. Rugpjūčio 21 dieną buvo surengtos diskusijos. Tema: kas pagimdė socializmą? Po ilgų ginčų, likosi išnešta sekantis išvedimas: Skurdas pagimdė mokslą, o mokslas kartu pagimdė socializmą. Diskusijos užsibaigė labai ramiai.

Vakare buvo susirinkimas wilkesbariečių pažengusių bei inteligentų lietuvių, pas drg. M. Padolskį po 487 New Grant, St. Užgrajio ant vargonų M. Padolskiutė. Vėliau p. L. Šmalčiutė sudainavo keletą gražių dainelių. Pašoko «Aguonelę», visi kas tik mylėjo. Vėliau p. J. J. Niėnius, pasiprėšęs svečių trumpai paaiškino apie Lietuvos kankinius kalėjimuose. Tapo sumesta po keletą centų, padarant \$1.80, kuriuos pasiunčiam tam — tikram komitetui.

Deklamavo eiles Aldutė Peteris, kuri pradėjo ant scenos deklamuot, budama vos 4 metų; dabar jau 6 — tus metus einanti. Visi svečiai sudainavo Marselietę ir daugiau kitų dainų, ant užbaigos «hymną».

Nebuvo svaiginančių gėrimų, nes čia pas inteligentus jau nėra mados apie tai. Kiek girdėte, tai tveriasi «Pro pagandistų Kolegijai», kurios užduotis yra, lavinimasis prelekcijų, referatų ir tt..

Taipgi sutvėrė draugystę po verdu: D. L. K. Keistučio iš 25 narių, laisva ant kiek tik galima bus.

Strauss.

PITTSBURG, PA. Rugpjūčio 7 d. LSS. 6-tos kuopos, buvo mėnesinis susirinkimas. Atlikus paprastus reikalus, priėjo prie įnešimo į III Rajono konferenciją, kuri neužilgo turės įvykti. Įnešimai buvo rajono ir sąjungos reikalau-

se. Bet to, kad jungos r Net tan nėjus l priėjo ir tas pats rendumų mą Nr ir kiekv čiai mal nors tų į interesuc Šitą pendenc

CLL kuopa p nauskas dymą, ka baudžiam vergijos, visi. Til liko iki š beturėjų Pert kos, kurie broliai be potiškios v ryti ir išsi kankinių išgali.

Auka \$1.00; šim nis, S. Šl kas, K. Se O. Fridrik pa, J. Gr šiuos, A vo, tų var bū uždeng pinigų pa tariu širdin

Dar c Darbininko biskį sumi «Sesytėms», kė delnų viltis, kad žmonių siel

Nors nams bei pa bet diktas jo, kad nė

se. Bet abelnai į visus įnešimus kritiškai žiūrėta. O tai dėlto, kad jau daug buvo visokių įnešimų kuopos, rajono ir sąjungos reikaluose, bet jie nors ir primti, bet neįvykdinti liko. Net tankiausiai jų nieks nė nesistengia vykdyti. Perkratinėjus kuopos ir rajono priimtus, bet neįvykdintus įnešimus, priėjo ir prie Sąjungos reikalų. Pasirodo, kad ir visoj S-goj tas pats dedasi. Kaip nesena įnešimą ir visos S-gos referendumu priimtą, bet neįvykdomą, galima nurodyt referendumą Nr. 1. Taip dalykams stovint visoje S-je abelnai, ir kiekvienoje jos dalyje paskyriam, išrodo lyg sąjungiečiai matytu, kad visas darbas užmanymuose ir įnešimuose, nors tų įnešimų niekas nesirupina įvykdyti, o da mažiau už interesusi tų įnešimų likimu jų įnešėjai.

Šią nuomonę 6-ta kuopa nutarė viešai išreikšti korespondencijos formoje.

Prot. Sekr. A. Baltrušaitis.

CLEVELAND, OHIO. Rugjučio 21 dieną, LSS. 3-čia kuopa parengė prakalbas. Kalbėtojas buvo drg. A. Baranauskas LSDP. atstovas; tema kalbos buvo, apie ukio surėdymą, kaip pirm 500 metų t. y. pirma viešpatavimo Lietuvoje baudžiaivos, kaip mūsų bočiai rėdė ukį, nepažindami jokios vergijos, visi bendrai dirbo ir darbo vaisiais pasidalino lygiai visi. Tiktai per baudžiaivos laikus prasidėjo vergija ir pasiliko iki šių laikų. Žmonija pasidalino į dvi klesas: turčių ir beturčių ir kartu prasidėjo klesų kova...

Pertraukoj kalbos drg. A. Baranauskas, paprašė publikos, kurie atjaučia kovai už buvį, kuomet Lietuvoje mūsų broliai bekovodami už išsiliuosavimą iš po Rusijos caro despotiškos vergijos, tapo retėžiais surakinti, kalėjimuose uždaryti ir išsiųsti į tolimus Rytus katorgoni, kad paukautų ant kankinių ir uždengimo lėšų prakalbų rengimo, po kiek kas išgali.

Aukavo šios ypatos: S. Valatkevičius, Baliunas—po \$1.00; Šimkunas, Skleris, K. Varokojis, J. Usevičia, Palulonis, S. Šlekys—po 50 c.; A. Bulbinas, S. Stasiunas, Pašukas, K. Seimonas, J. Vaitkevičia, F. Stasiuliavičia, Naujokas O. Fridrikiūtė, O. Fridrikienė, O. Aksienė, Ždionis, J. Plarpa, J. Critė, Tamošaitis, Grinius, E. Varokojis, F. Tamošius, A. Matukynas—po 25 c. Kurie mažiau 25 c. aukavo, tų vardai nepažymėti. Viso suaukavo \$10.30. Prakalbų uždengimo lėšos \$6.00, kankiniams \$4.30. Kankinių pinigų paėmė drg. A. Baranauskas. Varde 3-čios kuopos, tariai širdingą visiems aukavusiems Ačiū!...

Dar deklamavo eiles drgg. A. Laukus, «Eimanavimas Darbininko» ir «Kadangi»; D. Pretkus «Pražukit», pastarasis biskį sumilijo. M. Fridrikiūtė (mąža mergaitė) deklamavo «Sesytėms», nudavė labai puikiai ir publika atjautimą išreiškė delnų plojimu jaunai deklamaturei padėkavodama. Yra viltis, kad iš jaunos krutinės sielos jausmai nenustos žavėję žmonių sielas.

Nors vietinis kunigas J. Halaburda draudžia parapijonams bei parapijankoms lankyties ant socialistiškų prakalbų, bet diktas burelis susirinko iš abiejų lyčių. Mat laikas atėjo, kad nė kunigų, nė tėvų Kapucinų prisiėdinimai žmo-

nių nesulaiko nuo prakalbų, jau žmonija pradeda netikėti begėdiškiems kunigėliū melams.

V. Geibis.

DISPACH, N. Y. Rugpjūčio 21 dieną tapo parengtos prakalbos per pasidarbavimą LSS, 7-tos kuopos draugų iš Rochester, N. Y. Prakalbos atsibuvo J. Stankiavečiaus sodne.

Kalbėjo Kazimieras Vaivada, 7-tos kuopos narys, temoje socializmas ir jo ateities surėdymas. Pradėdamas mandagiais žodžiais ir įsigilinę socializmo teorijoj, nurodinėjo dabartinę kapitalistškos tavarškos šunybės, išvesdamas faktiškais duodymais, kaip jieji dabartiniam laikui skriaudžia darbininkus. Taip gi aiškiai prirodė, kad įvykus socializmui tas viskas bus prašalinta, kada valdys visuomenė, o ne dievo leisti valdonai, arba geriau sakant, kada valdžią į savo rankas paims darbininkų klesa.

Prisirėšė prie 7-tos kuopos 4 nauji nariai. Nors yra keblus prigulėjimas, nes 15 c. prekioja važiuojant į Rochesterį į susirinkimą, vienok gero noro draugai nepatingės atsilankyti ir dalyvauti darbininkiškuose susirinkimuose, svarstant drauge visus reikalus.

Literaturos tapo parduota keliolika knygučių. Pakvietus užsirašyti laikraščius, pasirodė, kad skaito visokius. Nors nedaugelis lietuvių randasi, vos 28 žmonės.

Šitame miestelyje dirbtuvių randasi visokių, ir darbas nesunku gauti, bet darbai nelengvi; paprastas darbininkas uždirba \$1.75, o amatninkas \$2.80, už 9 val.

T. C. Smalley.

NEW KENSINGTON, PA. Liepos 30 dieną vietinė LSS. 151 kuopa parengė prakalbas, pasikvietus už kalbėtojų drg. A. Baranauską.

Žmonių susirinko apie 4 desetkai, bet visi garžiai pasielgė, rodos gaudyte gaudė kiekvieną kalbėtojaus ištartą žodį. Pertraukoje drg. J. Brazauskas padeklamavo eiles «Dirbk ir Melskis», o drg. F. K. Vabalas sudainavo «Aš liudziu, kad sergu tamsybės liga». Publikos delnų plojimas, dainuotojų iššaukė antru kart išieiti. Užsiganėdinimas iš publikos pusės matomai buvo dideliu. Prie kuopos prisirašė 7 nauji nariai, tarpe kurių dvi moterjs ir viena mergina.

Kuopa gyvuodama nuo dviejų mėnesių, rodo gražų augimą, ir beabejo, jos pasidarbavimas ateityje bus žymus.

Prakalbų lėšų apdengimui suaukauta \$6.20, iš kurių \$3.00 lėšų uždengimui, o \$3.20 paskirti politiškiems kaliniams. Pinigai perduoti drg. A. Baranauskui.

Aukavo šios ypatos: K. Remeikis, P. Remeikienė, M. Gulbinas, A. Bagdonas—po 50c., K. Sukis, J. Brazauskas, A. Jalzetta, J. Vedaliauskas, K. Justinavičius, F.K. Vabalas, K. Stašinskas—po 25c.; B. Asmus 20c.; J. Stanis ir A. Staniėnė—po 17c.; A. Navickiūtė 16c.; F. Vedaliauskas, U. Raudoniūtė ir B. Kruzevičius—po 10c.; A. Šerienė 5c. ir kiti savo pavardžių nepadaėė, suaukavo \$1.40. Išviso suaukauta \$6.20, už kuriuos vardan kuopos ištariai širdingą ačių aukavusiems.

K. Justinavičius.

MARYVILLE, ILL. Liepos 31 dieną vietinė LSS. 106 kuopa parengė prakalbas. Kalbėtojų buvo F. Klembauskas iš Collensville, Ill. Žinoma, kaip visur taip ir čia, publika pradėjo rinkties į svetainę ant paskirto laiko, ne trūkusi pasirodė ir drg. F. Klembauskas, kursai ir užėmė kalbėtojų vietą. Nors pratarus kelis žodžius, kalbėtojas turėjo pertraukti kalbą dėl iškilusios betvarkės.

Tiesa, mūsų publika vis dar turi karčiaminį įprotį, kad susirinkimuose elgiasi nepriderančiai, ne nusiimdami kepurėlių ir rudydami; mat, vis mano, kad tarp savųjų tai kiekvienas kapitonas, nors tas bjaurus įprotys žemina mus akįse civilizuotų žmonių. Ir pastebėjus tai, tuoj gausi atsakymą, kad «čia ne bažnyčia, tik kokių tai bedievių susirinkimas» tai mat gali elgties kad ir gyvuliškai. Nepagirtinas ir susirinkimo vėdėjo pasielgimas, kad nemandagiai pasielgdamas su tam siais žmonėmis, leido kilti susirinkime betvarkei.

Išėmus tą betvarkę, kuri visgi likosi pralaiminta gangreite, prakalbos nusidavė. Kalbėtojas žodžiai padarė ant klausytojų didelį įspudį.

Prie LSS. 106 kuopos prisirašė 2 nauji nariai.

V. Katilius.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

256) Dažinojus nuo C.K. k-jos sekretoriaus, kas yra išrinktas į Konst. Sutvarkymo komisiją, pranešta tai komisijai, kad ji pasiskubintų savo darbo atlikimą. Priduota komisijai pirmesnių komisijų dokumentai, kurie buvo priduoti C.S.-ui per A. Žymyntą.

257) Ant užklauso B. Kondratavičiaus — paaiškinta, kad 117 kp. rezoliucija tuomtarpu randasi S-os Archive.

258) P.K.-to nario bila ant \$27 už padarytus iškaščius pasiūsta Administracijai.

259) Drg. M.M. Račiūtė pridavė tūlus bizniškus dokumentus, kuriuos buvo atsivežęs iš «K» Adm. į C.K. k-ją. Dokumentai jau perduota adm.-jai.

260) Įnešus ir pareikalavus 105 kp., kad būtų patalpinta nominacijos pasekmės 1909m. buvo užklausta «K» Adm., ar ji mano kada—nors patalpinti nominacijos pasekmes, ant to gautas atsakymas, kad ad-ja su netalpinimu nieko bendro neturi, nes tai Redakcijos reikalas ir pagalios praneša kad tos netalpinimo priežastis praneštos P.K.-to Įgaliotiniui, todėl tas dalykas (105 kp. reikalavimas) ir tapo pasiūstas P.K.-tui.

261) Dėlei surinkimo platesnių informacijų pirm perdavimo P.K.-tui J.J. Nieniaus patėmijimus link jo apmokėjimo už jam atspaudintą brošiūrėlę «Ko žvaigždės mums mokina!» tapo užklausta Adm. informacijų, bet jis nedavė jokių, pranešdamas, kad viską apie tai žinąs P.K.-to Įgaliotinis. (Tas J. Nieniaus dalykas buvo priduotas ir C.K.-tų k-jai, bet dėlei stokos laiko nebuvo paimtas į apsvartymą). Dalykas perduotas P.K.-tui.

262) Kadangi C.K. konferencijoje buvo nutarta atsisteisti su p. J.O. Širvydu, kaip greit galima, tai buvo pareikalauta Adm.-jos, idant priduotų čekį ant reikalingos sumos, kuris turi būt perduotas komisijai perėmimui R.R.K.-to išdo. Nesulaukus čekio į savaitę laiko buvo antrąsyk pareikalauta, ant to gautas atsakymas, kad Adm. nežinąs ant kiek reik išrašyti tą čekį, tada pranešta suma (\$61.02) to čekio ir patėmyta Adm.-riui, kad tai jis tik laiką gaisina, nes buvo k-joje ir žinojo ant kiek čekis turi būt išrašytas.

263) 1 mai kp. pranešta motyvai V.K.-to, kodėl atsisakė užtvirtinti A. Bernotą STK. K-joje.

264) 4 tos kp. k-tui pranešta, kad talpinant organe jų įnešimas link kelianjančio organizatoriaus performuluotas per C.S.-ių.

265) Įnešus 151 kp. kad R.R.K.-to išdas sulyg S-gos referendumo nutarimu būtų perduotas LSD. P.-jai, bet esant tuliems neaiškumams įnešime užklausta paaiškinimų. Paaiškinimas aplaikyta ir dalykas suformuluotas bus patalpintas organe.

266) Dokumentai LSS. nominacijos nuo P. Puskunigio laikų, kuriuos drg. J.S. Pruselaitis, narys buvusios komisijos ištyrimui teisingumo nominacijos, perduoti Archivo Sutv. k-jai.

267) Prisiuntus F.J. Bagočiui reikalaujantį išteisinimo laišką, kurį jis reikalavo patalpinti «Kovoje», pranešta Bagočiui, kad to laiško patalpinimas organe ne C.Sekr. kompetencijoje ir todėl ant pareikalavimo sugražinta Bagočiui.

268) Priduotasis P. Berukščio prašymas, kad jam būtų sugražinta \$50, kuriuos S-gai paskolino 1908m. pasiūstas Ad.-jai, kuri tuojaus apmokėjo \$25, prizadėdama likusius apmokėt kaip greit galima.

269) Adm.-jai pranešta, kad V.K. sekr. lėšos turi būt apmokamos taip pat reguliariškai, kaip ir C.S.-riui iš S-gos išdo.

270) F.J. Bagočiui pranešta, kad sulyg P.K.-to Tar. 53 jam alga bus apmokama, kaip greit paaiškės dalykai linkui pirmesnio P.K. Tarimo 39.

271) F.J. Bagočiaus pareikalauta, idant jis priduočiau naučius faktus linkui J.O. Širvydo.

272) Atsinaujino iš 6 narių 8-ta kp. Donora, Pa.

273) Ad.-jai pasiūsta dėl atspausdinimo forma nominacijos blankos dėl 1910m.

274) Susitvėrė nauja 158 kuopa, Wilson, Pa.

275) K. Liutkaus pareikalavimas apmokėti \$20, kuriuos jis paskolino 1908m. dėl Revol. Dainų nupirkimo drauge su paaiškiniu, kad jis su tuo reikalu kreipė pas Administratorių, bet pastarasis atsisakęs apmokėti be paliepimo kokio—nors komititeto — pasiūstas P.K.-tui.

276) Administratoriaus priduota kopija V.K. Račkaucko statomų išlygų linkui rankr. «Mot. ir Soc.» pardavimo S-gai pasiūsta P.K.-tui.

277) S-gos Archivan prisiūsta P.K.-to tarimas linkui spausdinimo «Mot. ir Soc.», nes liekasi (sulyg P.K.-to Sekr. nurodymų) nepagarsintas organe iš priežasties, kad tas dalykas tapo išrištas C.K.-tų konferencijoje.

N.Y. City 25, VIII, 10. LSS. Centro sekr. Aug. Purvis

Įnešimas II-ram Rajonui.

Malonūs darugai ir draugės! Jau praslinko nemažas laikas kaip mes turėjome savo konferenciją. Dabar kuomet jau praslinko vasaros kairščiai, kuomet pasidarė vesenis oras, reiktų vėl šiek—tiek sukrusti, reiktų vėl smarkiau tvirtinti darbo, reiktų peržiūrėti pereitų metų mūsų veikimas ir imtis priė naujų, kurių žinoma, atsinas, tik reiktų dirbti, ypač apsvarstyti įvairius mūsų II-ro rajono ir Sąjungos reikalus, kad lengviau ir geriaus tas būtų apkalbėta ir apsvarstyta, todėl mus LSS. 42-ra kuopa Easton, Pa., savo menesiniame susirinkime 13 d. Rugsjūčio š. m. vienbalsiai įnešėme, kad II-ro rajono neužilgo atsibutų 10-ta konferencija. Vietoj skiriame Philadelphia, Pa., kaipo centre visoms mus rajono kuopoms dėl susivažiavimo.

Draugai ir draugės, nereik nusigąsti persekiojimo iš tam sūnų pusės ir kapuciniškų keiksmų, bet reik darbuotis su

vienytomis
lizmo, nes
bet patje t
darbo. V.
misija iš to
davimo L
giaus reika
II-ro
sis išreikš
riui arba su
Vardu

(suri

Kadangi
portai nē api
ko spręsti ap
davimas toki
mūsų didžiau
kinis nerang
portai bei sta
Tuom tar
Nors jos dar
ir pati statist

su S-gos kuop

Rajonų Numeris	Iš kiek k Raj	Kuo	
		1907	1908
I.	9	5, 16, 21	11
II.	4	1, 14	14
III.	8	6, 60, 1	1
IV.	10	11, 19, 65, 80,	
V.	6	15, 28,	
VI.	16	17, 40, 71, 86, 138, 150	
VII.	7	2, 9, 32,	

Kaip mato
ontrolavimo d
et nežino kiek
rengta ir t.p.
nris neprisiunt
ių pasiūstų už
anizatoriui, drg
lenas laiškas m
Čion žemiau
žios savo gyven
gtatoriais.

Rajonas sureng
P. Grig
naucka
surengė
Grinius
pas.
surengė
Antonov

vienytomis spėkomies, darbuotis nenuilstančiai labai socija lizmo, nes iš dangaus nenukris dėl mūsų iš keno malonės, bet patįs turime pasirupinti. Taigi reiktų imties greičiau už darbo. V-to susivažiavimo nutarta, idant būtų išrinkta komisija iš to rajono, kur randasi «Kovos» spaustuvė, dėl perdavimo LSS. turto naujam administratoriui. Rasim ir daugiau reikalų aptarimui.

II-ro rajono kuopos pritariančios tam sumanymui, teiksis išreikšti savo nuomonės prisiųsdamos rajono organizatoriui arba susinešimų sekretoriui.

Vardu LSS. 42-ros kuopos:

Organ. S. P. Kulaitis.
Prot. Sekr. A. J. Neris.
Izd. P. J. Treinaitis.

Žinutės iš LSS. Rajonų stovio.

(Surinktos su pagalba rajonų viršininkų per LSS. Centro Sekretorių.)

Kadangi ikišioliai paprastai S-je nebuvo išduodama jokie raportai nė apie rajonus, nė apie kuopas, taigi ir nebuvo galima nieko spręsti apie kuopų, rajonų, pagalios visos S-gos stovį. O neišdavimas tokių raportų, t.y. nekontroliavimas savęs yra vienas iš mūsų didžiausių apsilėidimų. Ateityje idant tas mūsų ligšiolai-kinis nerangumas neatsikartotų, tai pagal išgalę bus išduodama raportai bei statistikos tablyčios kas šeši, keturi arba tris mėnesiai.

Tuom tarpu patalpiniu nekurias žinutes apie mūsų rajonų stovį. Nors jos dar labai nepilnos, bet ateityje tos klaidos bus pataisytos ir pati statistika bus platesnė (už keleto mėnesių bus sutaisyta vi-
sų S-gos kuopų statistika).

Rajonų Numeris	Iš kiek kuopų susideda Rajonas		Kp. esančios raj. ribose, bet nedalyvaujančios			Kp. rajone	Kuopos, kurios reikalauja reorganizavimo	
	Kp. sk. d.	Kuopų Numeriai	Kp. sk. d.	Kuopų Num.	Kaip laikom konf.		Kp. sk. d.	Kuopų Numeriai
I.	9	5, 16, 25, 27, 34, 38, 41, 49 ir 145	—	—	Kas šeši mėn.	80	2	27 ir 49
II.	4	1, 14, 31 ir 42	3	66, 68, 113	Reikalui esant	?	3	66, 68 ir 113
III.	8	6, 50, 55, 57, 88, 93, 117 ir 151	2	115, 132	Kas trys mėn.	77	7	8, 90, 97, 98, 99, 100 ir 108
IV.	10	11, 19, 38, 45, 52, 59, 65, 83, 147 ir 149	—	—	Reikalui esant	170	1	20
V.	6	15, 28, 46, 69, 79, 110	5	35, 53, 70, 80 ir 103	Kas šeši mėn.	?	—	— — — —
VI.	16	17, 40, 60, 61, 64, 67, 71, 86, 89, 114, 129, 133, 135, 139, 144, 150	—	—	Kas šeši mėn.	?	2	85 ir 111
VII.	7	2, 9, 32, 78, 90, 91, 95	—	—	Kas šeši mėn.	?	2	24 ir 127

Kaip matoma iš angščiau tilpusių faktų, tai mums dėl savęs kontroliavimo dar daug ko stokuoja, pav. tūlų rajonų valdybos net nežino kiek jų rajone randasi narių, kiek agitacijos maršrutų rengta ir t.p. Bet užvis blogiau stovi dalykai su VIII Rajonu, kuris neprisiuntė jokio atsakymo ant Centro Sekretoriaus porą sąlygų pasiųstų užklausių. Užklausimai buvo pasiųsta rajono Organizatoriui, drg. J.P. Varkalai, ir matomai aplaikė abu, nes nėenas laišką nesugrįžo atgal.

Čion žemiau priduo du sutrauką, kiek kuris rajonas nuo prados savo gyvenimo yra surengęs agitacijos maršrutų ir kas buvę agitatoriais.

- Rajonas surengė 4 maršrutus. Agitatoriais buvo: A. Žagaras, P. Grigaitis, A. Antonov, sykiu F.J. Bagočius ir A. Baranauckas.
- „ surengė 1 maršrutus. Agitatoriai: J.O. Širvydas, J. Grinius, F.J. Bagočius, A. Antonov, A. Žagaras ir J. Šliupas.
- „ surengė 3 maršrutus. Agitatoriai: F.J. Bagočius, A. Antonov ir A. Baranauckas.

- IV. „ surengė 5 maršrutus. Agitatoriai: J. Šukys, J. Grinius, F.J. Bagočius, P. Grigaitis, A. Antonov ir A. Baranauckas.
- V. „ Tuom tarpu rajono sekretorius negalėjo surasti reikalingas žinutes dėl to dalyko.
- VI. „ surengė 5 maršrutus. Agitatoriai: A. Žagaras, P. Grigaitis, A. Antonov, P. Dubickas, Valiulis, F.J. Bagočius ir A. Baranauckas.
- VII. „ surengė 3 maršrutus. 1-ame F.J. Bagočius, F. Živatkauckas ir J.P. Čepulis; 2-ame V.K. Račkauckas ir Kl. Jurgelionis; 3-ame A. Baranauckas.

Šių visų žinučių surengime man prigėbėjo iš I rajono drg. K. Liutkus, II — F. Laurinaitis, III — B.K. Kondratavičius, IV — A. Unguraitis, V — J. Grudzinskas, VI — L. Grikštas ir VII — P. Šlekaitis.

LSS. Centro Sekretorius A. Purvis.

New York City, 12, VIII. 10.

Prie LSS. Referendum «V».

3 kuopa taipgi paantrina 11 kuopos įnešimą, kad LSS. VI-tas susivažiavimas įvyktų 1911m.

Prieg tam turiu priminti toms kuopoms, kurios nori paantrinti vieną arba kitą pataisymą linkui vietos dėl susivažiavimo, tai turi prisiųsti savo parėmimą vieno ar kito pataisymo. Jei nebus paremtas nė vienas pataisymas, tuomet įnešimas eis ant nubalsavimo be pataisymo, tai reiškia: tas referendumas išriš tiktai ar laikyti susivažiavimą ar ne, bet apie susivažiavimo vietą nieko nebus tariama, kadangi įnešime nieko apie tai nėra kalbama, o pataisymų be parėmimų negalima leist per referendum.

LSS. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

Įnešimas LSS. Referendumui.

Žiūrint ant:*)

Kad pinigai, kurie randasi RRK-to izde ir dėl revoliucijos skirti yra suaukauti paskutiniu laiku, kuomet revoliucija buvo jau aprimus, ir iš pašalinių mažai kas teaukavo apart S-čių, taigi S-čiai ir turi galę nuspręsti, kur tie pinigai turi būt sunaudojami, todėli LSS. 151 kuopa savo mėnesiniame susirinkime, laikytame Rugsjūčio 7 d. š.m., nutarė įnešti S-gos referendumui sekantį įnešimą:

Revoliucijos Rėmimo Komiteto izde esančio revoliucijos reikalams fondo pinigai turi būt perduoti Lietuvos Socijaldemokratų Partijai dėl varymo evoliucijinės propagandos.

Pasarga: Pinigai, kurie yra paskirti kitiems reikalams pav.: kankiniams, rašėjams ir t.p. tegali būt apversti tik tiems reikalams, kam jie skiriami.

Vardan LSS. 151 kuopos

Sekr. K. Justinavičius.

N.Y. City, 25, VIII. 10.

LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Draugai sukruksim.

LSS. 137 kuopa rado reikalingu užklausti per organą «Kovą» dėl kokių priezasčių, III. rajonas iki šiol nesigarsino ar veikia kai-ką ar visai nieko. LSS. 137 kuopa nutarė prisidėti prie rajono. Bet ar nebūtų gėda rajono viršininkams, kad kuopos pačios rupintųsi prisijungimu prie rajono, o ne rajono viršininkai?

N. A. Vilimaitis.

*) Inešimas performuotas.

A. Purvis.

geport, Conn.
J. Burokas 88 R.R. Av
n, Pa.
A. J. Nerla, Box 191
ouis, Mo.
itakainis, 1701 N. 7th St.
ajo, N. J.
P. Norkus, 25 Van Buren str
anoy City, Pa.
J. Vitkunas, Box 172
a, Ill.
J. Dilbaltis, 15 N. State St.
Kees Rocks, Pa.
220 Sagamore st., Eaplen, Pa
nd. Rapids, Mich.
J. Stankus 123 Veto B
w York, N. Y.
P. Slinkus 625 Driggs ave
Brooklyn, N. Y
urtney, Pa.
D. Lekavicius Box 11
llegheny, Pa.
J. Stasevicius 1413 Page St.
oungstown, Ohio,
lauckas, Box 291, Struthers, Ohio
Vilmerding, Pa.
B. Kondrotavicius Box 1
Lenosha, Wis.
I. Bogvila 253 Newell
ersey City, N. J.
J. Kačergis, 217 Madison St.
Hoboken, N. J.
So. Boston, Mass
Alimnavičiūtis, 18 Naitana
W. Lynn, Mass.
J. Putis, 60 Linden
Riverton, Ill.
J. Rusb P.O. Box
Lawrence, Mass.
F. Juškevičia 909 G
Paterson, N. J.
Ed. Kindaras, 223 Elm
Brighton, Mass.
P. Kikūnas, 8 Mart
Chester, Pa.
T. Tomkevičius, 11 Elm
Shaft, Pa.
K. Stankovicius
Gilberton, Pa.
M. Dumblaukas, 11
o. Cambridge, Mass.
i. Bronišas, 103 Gore St., R. Oms
p. W. Frankford, Ill.
A. Sprindžiūnas, P.O. B
p. Livingston, Ill.
P. K. Paštas
p. Rookford, Ill.
Jur. Lingis
p. Beuld, Ill.
J. J. Gulevičia
kp. Exeter Boro, Pa.
J. P. Čepulis
kp. Girardville, Pa.
J. Mauručaitis, Bright
kp. Hazleton, Pa.
J. Kiriukis 113 N. V
kp. Chicago, Ill.
Petras Mertinkaitis, 164 V
3 kp. So. Brooklyn, N. J.
A. Balaitis, 215
4 kp. Montreal, Canada
P. Grietus 233 Main
5 kp. Hyde Park, Mass.
L. Zavištavičius 21 R

86 kp. Stoughton, Mass.
J. Peldžius Box 1016
87 kp. East St. Louis, Ill.
M. Palevičius 1008 N. 9th at
88 kp. Homstead, Pa.
K. Kašeta 421 5th ave.
89 kp. Gardner, Mass.
Jonas Ivonaitis, 49 Limerick St
90 kp. Rhone, Pa.
Ig. Sukys, P.O. Box 32
91 kp. Edwardsville, Pa.
Juozas Vaitulionis, 37 Morgan ave
93 kp. Braddock, Pa.
A. Rutkauskas, 1233 Washington Str
95 kp. Ashley, Pa.
P. Sinkevičius, 64 Cooke St.
97 kp. Manifold, Pa.
K. Juozupaitis box 37
99 kp. Morgan & Cuddy, Pa.
J. Mankevičius box 205
101 kp. Ellsworth, Pa.
S. Miernikas box 249 Bentleyville, Pa
103 kp. Tamaqua, Pa.
St. Millauskas 437 Willing St.
104 kp. Clinton, Ind.
F. Klivinas, Box 177
105 kp. Lewiston, Me.
A. Adamavičius Box 24
106 kp. Maryville, Ill.
V. Katilius, Box 121
109 kp. Ambridge, Pa.
P. Brajus, Box 547
110 kp. Centralia, Pa.
J. Stasiulevičius P.O. Box 326
111 kp. Orange, Mass.
J. Gallunas, 35 Whitney St.
112 kp. Pierce, Ill.
Fr. Stiklius P. O
113 kp. Burlington, N. J.
A. P. Vitaris, 503 Linden Ave.
114 kp. Athol, Mass.
D. Taunis, 35 Essex St
115 kp. Du Bois, Pa.
J. Montvila, box 185
116 kp. Detroit, Mich.
Bladas Naujokas 187 Harbough ave
117 kp. East Pittsburg, Pa.
W. J. Markunas Box 328
118 kp. Sugar Notch, Pa.
S. Balčunas Box 33
119 kp. Milwaukee, Wis.
F. Druchas 501 Conway St.
120 kp. Valparaiso, Ind.
D. J. Kaeparka 55 Commercial Hall
121 kp. Beckemeyer, Ill.
Jos. Vaškellis P. Q.
122 kp. Exeter, N. H.
J. Zolancas, 11 Charter St.
123 Aurora, Ill.
M. Paulaukas, 150 N. Broadway
124 kp. Racine, Wis.
Ig. Mačiulis, Box 124
125 kp. Waukeegan, Ill.
C. Stendar Box 215
126 kp. Chicago Heights, Ill.
J. K. Valinekas Lock box 74 Steger, Ill.
127 kp. Old Forge, Pa.
V. Krikščionas Box 218 Coyne Pa
128 kp. Cherry, Ill.
T. J. Žarnauskas Box 116
129 kp. Bridgewater, Mass.
S. Kirilis, Box 630
130 kp. Auburn, Me.
P. Kapickas 40 Newburn St.
131 kp. So. Omaha, Nebr.
Org. W. Banevičius 3123 T. St.
132 kp. Coal Centre, Pa.
St. Sarpolius Box 177
133 kp. Norwood, Mass.
M. Akelaitis 342 Lenox st
134 kp. West Fitchburg, Mass.
V. J. Pzeolganuskas BOX 61
135 kp. Lawrence, Mass.
P. O. Jatulevičius Box 206
136 kp. Rumford Falls, Me.
J. Grušas 46 River St.
137 kp. Kensington, Ill.
Irina Dauksaitė 12001 Indiana ave
138 kp. Grand Works, Ill.
Alb. Astrauskas 2'49 Weasborn st.
Chicago, Ill.
139 kp. Middleboro, Mass.
K. Bartis, BOX 148
140 kp. Forest City, Pa.
J. Jancaitis, Box 86
141 kp. Athens Ill.
J. Žvingilas, Bo. 167
142 kp. Pawnee, Ill.
J. Yoga, box 71
143 kp. Williamstown, Pa.
R. Arminas, Box 7
144 kp. Haverhill, Mass.
Aug. Baronas 179 River st
145 kp. Wallingford, Conn.
A. Žilinskas BOX 923
146 kp. Hartford, Ark.
K. Augaitis
147 kp. Elizabeth, N. J.
J. Baranauskas 300 First st.
148 kp. Denver, Colo.
J. Martin, 1315 10th st.
149 kp. Jersey City, N. J.
A. Reklaitis, 234 Wayne st.
150 kp. W. Hanover, Mass.
A. Salmonas, National F. Co.
151 kp. New Kensington, Pa.
K. Justinaičius Box 723
152 kp. Sheboygan, Wis.
Juozas Vosylius 1231 So. 7th str
153 kp. Wilson, Pa.
J. Mazeika box 242

Mirusios kuopos:

39 kp. Los Angeles, Cal.
43 kp. Melrose Park, Ill.
47 kp. New Philadelphia, Pa.
53 kp. St. Clair, Pa.
63 kp. Johnston City, Ill.
76 kp. Seatonville, Ill.
82 kp. Niagara Falls, N. Y.
94 kp. Foxcroft, Me.
96 kp. Vandergrift, Pa.
98 kp. Elco, Pa.
100 kp. Duquesne, Pa.
102 kp. Lee Park, Pa.
107 kp. Coal Dale, Pa.
108 kp. Carnegie, Pa.

Dranga ir kuopos, kuriem ga-
lima ir paranku, prisidėkite at-
aivinimui mirusių kuopelių.

Pranešimas 137 kp. draugams.

Pranešu visiems viršminėtos kuopos nariams, jog mėnesinis susirinkimas atsibus 17 d. Rugsėjo, p. Cypliko svetainėj, ant Iudiana Ave. ir kampas 117 Place. Susirinkimas atsidarys 7½ val. vakare. Todėl meldžiu visus atsilankyti ant minėto susirinkimo, atsivedant naujus narius prisirašyti prie 137 kp.

Organ. N. A. Vilimaitis.

Didelis Teatras!

Parengtas muzikališkos draugystės, — «Lietuvių Darbininkų Choro», nedėlioį 11 d. Rugsėjo (Sept.), Hull House, Halsted ir Polk St. Svetainė atsidarys 6 val. vakare, išpildymas programa prasidės 7 val. Statoma ant scenos Br. Vargšo 3-jų veiksmų drama «Paskutinė Banga». Tarpais bus monologai ir deklamacijos; po teatrui uždainuos «Lietuvių Darbininkų Choras» keletą gana puikių dainų. Ant galo bus Extra keletas įdomių dalykų.

Tikiety kainos: 50, 35 ir 25 centai.

Užkvičiame atsilankyti visus, be skirtumo pažiūrų ir lyties kuoskaitlingiausiai; šitos draugystės siekiu yra publika užganėdinti perstatymais, o nežiūrinti pelno, ką daro daugelis kitų draugysčių. Su pagarba Komitetas.

Bristol, Conn. Pralkalbos.

LSS. 38 kuopa Bristol, Conn. parengė dideles prakalbas, ant 8 dienos Rugsėjo 1910 m. užkviėdami kalbėtoją Dr. J. Šliupą iš Seranton, Pa. Taipogi dar prie prakalbų bus dainos ir delamacijos.

Užkvičiame visus lietuvius ir lietuvaites, kaip iš Bristol, taip ir iš apeliinkės miestelių, skaitlingai susirinkti. Pralkalbos atsibus ant Old Town Hall. Prsidės 7:30 vakare.

Įžiangą 10 centų visiems.

Nuosirdžiai užkvičia, LSS. 38 kuopos Komitetas.

Didžiausias ir paskutinis piknikas.

Rugsejo 4 d. š. m. Jestrams Grove Hillside, Ill. atsibus tarptautiškas piknikas, parengtas bendromis spėkomis lietuvių ir latvių socialistų, kur galima bus kuolinksmiausiai praleisti laiką tarpe oratorijos, muzikos, šokių ir puikiausių gamtos grožybų. Įžiangą 25 c. ypatai.

Davažiuot galima: 12 Str. ar Madison karais, arba Garfield park Clevatorium) iki Forest Park, nuo Forest Park iki Bellwood Aurora Elgin elevatorium, nuo ten pekštiesiems per pievą iki daržui.

Kviečia Komitetas.

Chikagiečių atydai.

Balius parengtas per Lietuvių Neprigulmingą Kliubą, kuris atsibus 10 d. Rugsėjo, prasidės 8 val. vakare. Freiheit Turnes Hall Nr. 3417—4-tos S. Halsted St.

Širdingai užkvičiame visus atsilankyti, nes visi busite užganėdinti. Įžiangą 25 c. porai.

Kviečia Komitetas.

Susirinkimas LSS. 46 kuopos.

Mahanoj City. Ant Morgalio salės, 21 Rugsėjo, 2 val. po piet. Taigi malonėkite visi draugai susirinkti kuolaučiausiai, ir malonėkite atsivesti naujų narių prisirašymui prie mūsų.

Sek. A. Vitkunas.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, jog jau sulaukėme ir 5-tą No. «Visuomenės». Prekė 25c. Kartu NN. 1-2-3-4 ir 5-tas, tik už 90c. Kurie norite tą naują pirmėivišką laikraštį skaityt, prisiųskit krasos ženkleliais užmokestį «Kovos» Administracijai; o touj bus jums prisiųsta Adresuokite sekančiai:

«KOVA»
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

Darbininkia! Kur tavo išganymas?

Tavo išganymas moksle ir apšvitoj. Bet kur tavo mokykla Tavo mokykla, tai naudinga moskliška knyga, tik naudingas ir ir geras knygas skaitydamas prieksi prie tikro susipratimo ir apšviesi savo protą, o per tai pagerinsi savo gyvenimą.

Todėl, jei nori apšviesti skaitydamas geras knygas, tad visuomet knygu reikalauk iš «Kovos» knygu sąkrovos, nes «Kovos» knygu sąkrova, pardavinėja vien tik naudingas ir pamokinančias knygas. Siuntinius visuomet išsiunčia teisingai ir į laiką.

Keystone Phone Main 14-23
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS
DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, P.A.
Priešmimo { Iki 10 iš ryto. Nuo 2 iki 3 P.M.
valandos: { Nuo 6 iki 8 vakare.
Gailma susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

KATALIOGAS DYKAI!

Kas Nusipirks Naują juokingų dainų Knygelę dainų Vainikėlis' kurios prekė **15 cent.** tam Prisiųsime Katalioga Dykai. Tame kataloge Telpa aprašymai apie Elektriškų krutanciu paveikslų mašinas. **Magiszkas Sztukas**, lempas, visokių gatunkų knygas, drukuojemų mašineliu **Armoniku** koncertinu Britvu, Laikrodeliu, Aukšinių rašomu plunksnu, Spilky, Ziedų, Lenciugelių, Strielbų ir tt. **George A. Pupausky & Co. Dep. 1** 2342 S. Leavitt St. Chicago, Ill.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Prie išsisukimo, Sudurdimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kančiu niekas taip greit nepamačina, kaip sutepimas su **Pain Expeleru**.
Evanama v. 1908 ap. Nėkove uz 25 ir 50c.
F. Ad. Richter & Co
215 PEARL ST.
NEW YORK
Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo.

Pirmutinis ir Seniausias Lietuviu "DILGĖLĖS" Juokų ir Satyros Laikraštis

Su juokdarsiškais, originališkais paveikslais, einąs penktus metus (nuo 1906 m.) Per ketverius metus "DILGĖLĖS" telp bujojo, kad dvigubai pasietorino ir pasilgino, o dabar, ant penktų metų amžiaus, daugiau kaip dvigubai pasitankino: buvo mėnesinė, dabar—DVISAVAITINĖS, t.y. leidžiamos kas dvi nedėli. Telp padidėjusiose ir tankiose "DILGĖLESE" telpa jau ne tik daugybė juokų, pažuokų ir paveikslų, bet ir visokių naujienų ir aprašymų iš politikos, gyvenimo, mokslo ir dailės. "DILGĖLES" užstoja skriaudžiamuosius, bet dilgina visų paikiojimus. Kalba visiems suprantama, nes dilgant ir nepikta. Prenumerata: metams 1 doleris (visas šalis, pusei metų 60c. Užsi-rašyk tuojaus. Rašyk šiuo "D." leidėjų adresu: :: :: :: :: :: :: :: ::

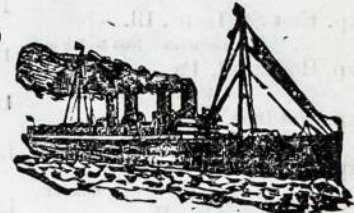
Baltrušaitis Bros. 2304 Fifth Avenue
PITTSBURG, :: PA

! Skaitytojus.

Gerbemieji! kurių prenumerata dar likosi neatnaujinta, malonėkite nevilkinti, bet prisiųsti užmokestį atnaujinimui idant nesu sitrukdytų laikraščio siuntinėjimas.

Kovos administracija.

M. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.
Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Labai smagu skaityt «BALTRAMIEJAUS NAKTIS».

Šitoje knygoje atrasi daugiau juokų nekulp dešimtyje juokdaringuose laikraščiuose per 10 metų, daugiau patiekos ne kaip išgeriant 10 bačkų alaus, daugiau gerų rodų, persergėjimų, ne kaip visuose senmergių gyvenašlių ir davatkų leistruose ir daugiau smagus pakutenimo, ne kaip per rugpjūtę ant šalinių vakare klerikai su merginoms ir tt. Jelgr neturi tos knygos, tai nelauk ne meneslo, ne dienos, bet tuojau pasluskie 75c., o apturesi, adresuojant:

J. Naujokas, 120 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Apturejės tą knygą tuojau patogiai atsisesk ir skaitydamas ją turesi daugiau džiaugsmo, ne kaip už 75 dol. radęs, daugiau karsėto, negu klebonas nuo davatkos.

BUK VYRAS

50,000 KNYGU
Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigydyti nuo uznudijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip galeit galutinai isigydyti. Knyga ta yra krantuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejimu tu, specialiaisk lygu. Temvkit, jog ta knyga yra siusta vysai dykal, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesinak nekoku pingingu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kupoun, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prizadiejma, aš norieju jog Tamista prislustumei man vysai dykal vėna jusu knyga del vyru

Vardas:.....
Adresas:..... Steltas:.....

Draugai skaitykit ir platinkit „Kova“

THE
Publia
LITHUA
DER
[Incor
1915 E.
P
Nr. 36
J.B.S.
P.Kovas
L.F. d
Margeris
Smulkuti
Tauris
Kasparka
Baranuc
LAIŠKA
Stražas
KORESP
SAJUNGA
TUR
CIGA
Pirkite p
Pabandy
jus nenor
vienyту V
negali rul
Turkey R
Parduodama
A Anargyros k
The Amer